

SZABADSÁG

LIBERTY

Bolvaat lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 155. SZAM. THIRTIETH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1920. Julius 3. HARMINCHADIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A nemzet becsülete a kormány szigora

A budapesti "Az Est" június 6. számának vezércikke.

MÉLTÓ ÉS JOGOS,
Igazságos és üdvös a kormány rendelete, amely határozottan elhatározza, hogy a jövőben a kormányzatnak a polgárok és a rendőrség felé kell mutatnia a példát, hogy a törvényeket szigorúan betartsa. A hosszú forradalom nyomorult öröksége az a kötelesség, az a vereség, a testi épségnek és az emberi életnek az a summája, hogy még benne van a mérgegyag a lázas nemzeti betegségben, de ki kell belőle kuszálni, ha nem akarunk elpusztulni. Utolsó nyomat is ki kell itarni ennek a MORAL INSBILITY-nek, mert különben hiába hoztak meg a legretentebb áldozatot, hiába adtuk meg az ártatlan bűnösöknek a békét, ha az állam nem lesz méltó és nem lesz munkás, nem lesz a polgárok nyugalma arra, hogy dolgozzék, hogy alkotson, hogy rendszeres munkával pótolja az az évtizedes vérvátszát. És nem lesz bátorság hozzá, hogy kemény dolgot követés után megpihenjen, műhely, irodája börtönéből szabadulva a friss levegőn felüljön és ártatlanul élvezzék az életet, és a mi évtizedes évtizedes világban a természet meg meghagyott neki. De nem lesz jogunk arra sem, hogy mint béke és műveltség állam békés és műveltség államunk a világot felüljárja és a megbantott jog és a megtapított igazság nevében ellopott követeljen.

A demokrata konvenció nagyságai

A felső sorban, balról jobbra: A. Mitchell Palmer, Owen szenátor és Reed szenátor, aki nem kapott helyet a konvencióban. — Az alsó sorban: J. Hamilton Lewis, Marshall elnök és Champ Clark, a képviselőház egykori elnöke.

AZ ELWELL ÜGY UJRAHOMÁLYBA MERÜLT EL

A legújabb tanúk tagadják, hogy Elwellt egy bootlegger ölte volna meg. Barnes szerint Elwell sose volt bent a titkos ital üzletben.

Egymilliószázezer ember Budapest falai között

A magyarországi közelmúlt történelmi gyarapodott a főváros népessége. Mindenesetre meg kell állapítani, hogy bár egy esztendő alatt (1919. március 15. és 1920. március 15.) a főváros lakossága számbavehetően nem gyarapodott. Budapest lakossága ezalatt az időszak alatt óriási fluktuációnak volt kitéve. A proletárdiktatúra nagyon hamar rájött, hogy nem tudja megfélni a lakosságot és a tehermentesítési akcióval akart segíteni a bajon. A tehermentesítési akciónak az lett a következménye, hogy a proletárdiktatúra utolsó két hónapjában mintegy hatvan ezer ember hagyta el Budapestet, úgy, hogy június végén már csak 1,030,000 lakója volt a fővárosnak. A románok kivonulása után visszatértek Budapestre azok, akik a proletárdiktatúra alatt itthagyták Budapestet, de ezenkívül helyet kellett csinálni a megszállított vidékekről a fővárosba özönlő menekülteknek is. Szóval egy új tehermentesítési akció kezdődött és ennek lehet tulajdonítani, hogy ma Budapestnek, Ebből 1,020, 591 élt háztartásban, a többi 68, 200 pedig a lisztbiztosításonként nyilvántartott, de háztartásokba be nem sorozott lakók voltak. Eszerint tehát, egy esztendő alatt

Lucas tábornok sorsa

A sin feinek által elrabolt tábornokról eddig még nem érkezett híradás.
DUBLIN, július 1. — Lucas tábornokról, akit a sin feinek elraboltak és ismeretlen helyre vitték, eddig még semmi híradás nem érkezett. A tábornokért Fermoyn és környékét már tüntették. Az autómobil, amely a tábornokot elvitték, később megtalálták elhagyva. A tábornok utáni utasokat és repülőgépeket kioldott ki a hatóság. Egy "hivatalos" Sinn Fein nyilatkozat azt jelenti, hogy a tábornokot "internálták". Fermoyn tegnap megjelent egy autómobil, amelynek a vezetője levelet hozott a tábornoktól, aki egyet s mászt kért. A kósi zászlán épen olyan titokzatos körülmények között, mint ahogy jött, eltávozott. Fermoyn maga most már teljesen nyugodt, az utakon mindenütt katonai őrszapatok járnak, hogy a további zavargásoknak elejét vegyék. Millingerben a forradalmárok megállították egy autómobil és a gazdáját, amit egy katonai autó számára vitt magával, kiöntötték az utcára.

LEZUHANT REPÜLŐGÉP

SAN FRANCISCO, Cal., július 1. — A Marina repülőtérén megrendült szerencsétlenség történt. Egy repülőgép, amelyen a pilóta két utast, köztük egy demokrata konvencióra érkezett delegátust, vitt magával legutóbb, lezuhant a mind a három személy halálával.

AZ ÁRAK MÁR UJBOJL LEFELE KEZDENEK ESNI

A new yorki National City Bank jelentése szerint az áruk emelkedése nemcsak, hogy megállt, de az áruk esni kezdenek.

A bankban remélik, hogy az áruk rövidesen nagyon leessenek.

NAGY HARCOKRA KÉSZÜL WILLIAM JENNINGS BRYAN A SZÁRAZSÁG ÉRDEKÉBEN

McAdoo hívei tartják kezükben a hatalmat. — Az ellenpárt egyesülése megakadályozhatja azonban a népszerű jelölt megválasztását. Cox ohioi kormányzót a békeszerződés ügyében. — William J. Bryan szembeáll az elnök álláspontjával, de különösen a teljes szárazság megőrzése mellett lép sikkra.

NEW YORK, jul. 1. — A new yorki National City Bank hivatalos kiadványában arról értesít a nagykozséget, hogy az áruk emelkedésében stagnálás következett be. A jelentés végén a Bank megállapítja, hogy az áruk felélel tendenciájában stagnálás következett be. A gazdasági és kereskedelmi körökben nagy megkönnyebbülést okoz ez a jelenség. Az árnak ez ezek következtében a munkabéreknek az emelkedése nem tarthat a végtelenségig. Minél hamarabb áll meg az áruk emelkedése, annál hamarabb remélhető, hogy az országban a normális állapotok visszatérnek. A textil és cipő iparban a mostani nyugtalanság mindaddig el fog tartani, amíg ezeknek az iparágaknak a vezetői nem látják, hogy alkalmassá válnak a munkásokkal szembe fordított helyzetek. Hogy a termelés ezek az iparágak összeszereltek helytelen és egészségtelen gondolat. Ellenkezőleg: nagyobb erővel kell termelnie, mint eddig, mert az egész termelt anyagra okvetlenül szükség lesz. A megrendelések megjelölés megszűnése annak a jele, hogy a mostani áruk mellett ezeknek az iparágaknak a termékei nem kellenek. Ezt ezeken az iparágaknak okvetlenül figyelembe kell venni. A tavalyi nagybörze aranyruha produkció főleg annak volt köszönhető, hogy a hadsereget demobilizálták. Ez azonban egyáltalán nem járult hozzá ahhoz, hogy a ruha az idén előbb legyen. Kétségtelenül minden jel arra mutat, hogy ennek az említett két iparágak a termékei a közönség a mostani áruk mellett nem hajlandó vásárolni, ez a következő, hogy a termelt munkaerő sokkal kevesebb lesz ezekben az iparokban, mint eddig volt, mert nem kell majd a kisebb produkcióhoz annyi munkaerő, mint most. E két iparág ennek következtében okvetlenül hozzá fog járulni a munkanélküliséghez. Nem ártana, ha ezeken a tényeken az iparágak gondolkodnának.

BEVEZETÉS.

Üdvözlét Wilson elnökhez a kérdés bizottság tervezetnek kivonata a következő:

Nemzetek Ligája.

A virginiai platform idevonatkozó szakaszának kevés módosítással megismétlése. Elitélése a republikánus szenátusnak azért, hogy módosításokat fogadjon el a különhatározatot hozott javaslatra a békeszerződés jóváhagyását a Nemzetek Ligájába való belépést oly módon, hogy a nemzeti integritás és függetlenség azért sérülhet, ha szennvedjen.

Vám.

A demokrata vám elveknél újabb leszövegezés. Kívánatos.

Az angolok fizetni akarnak.

Az angolok elhatározták, hogy az Egyesült Államokkal szemben fennálló adósságukat ki fogják fizetni.

LONDON, július 1. —

Az újságok mind közlik a kormány az a felhívást, hogy az angol polgárokat, hogy a következő három hónapban belül annak takarékosági jegyet vásároljanak, a menyire csak képezek, mert ezzel nagyban elősegítik az új kormány minél előbb vissza tudja fizetni az Egyesült Államokkal szemben fennálló adósságát. "Minden penny, amit valaki arra fordít, a bizottság által kibocsátott takarékosági bélyegekből vásároljon, arra lesz fordítva, hogy kifizessék az amerikai adósságunkat" — mondja a kormány felhívása. A befektetőknek meg lesz az az elégtelük, hogy tudni fogják, a pénzik a legnagyobb nemzeti szolgálat kiélgetésére lesz fordítva. A kormány hirdetés rámutat arra, hogy most van itt az ideje a visszafizetésnek. Ha Anglia most fizet, az annyit jelent, hogy kevesebbet kell fizetnie, tekintettel arra, hogy a font sterling most kevesebbet ér, mint később fog érne. Az adósság kifizetése meg fogja erősíteni az angol hitelt. Az adósság kifizetése hozzá fog járulni az amerikai pénz értékének különbségének a kiegyenlítéséhez. Az adósság összege, az Angliába és az angol pénz azon túl Angliában egy kamatot hozni és nem az Egyesült Államokban.

OLASZOK ÉS ALBÁNOK HARCA.

RÓMA, július 1. — Brindisiben hajóra szálló szicíliaiak és albánok között erős összeütközés volt az utolsó huszonegy óra alatt. Az összeütközésnek az lett a következménye, hogy egy olasz meghalt, hat albán pedig súlyosan megsebesült. A harc tulajdonképpen akkor kezdődött, mikor a szicíliaiak már a hajón voltak. Mindkét részről rengeteg lövést adtak le. A lövedékek elkezdése után a szicíliaiak lejöttek a hajóról és a hadi hadi. A szövetségi bizottság elkészítette a partra és akkor kezdődött el a harc.

Női szavazati jog.

Üdvözlét azoknak a törvényhozásoknak, amelyek jóváhagyták az erre vonatkozó alkotmánymódosítást. Az erdekelt demokrata kormányhoz hoz felhívás, hogy siessenek a jóváhagyással úgy, hogy a nők már ebben az esztendőben élhessenek a szavazati joggal.

A hadviselés.

Dicséret a demokrata adminisztrációnak a harmadik évtizedben megőrzését segítő törvények alkotásáért. A kollektív szerződések kérésének helyeslése.

Munka.

A sztrájkoknak és kizárásoknak nem szabad a nagykozséget érdeket veszélyeztetni, mint azt a virginiai platform kifejté, hozzátéve, hogy a kötelező döntéshozatal nem helyeslik. A kormányzat felhívja a vállalkozókat, hogy a munkásokkal szembeni elutasítást a platformtervezet.

Női szavazati jog.

Dicséret a demokrata adminisztrációnak a harmadik évtizedben megőrzését segítő törvények alkotásáért. A kollektív szerződések kérésének helyeslése.

Költségvetés.

A platformtervezet védelmébe veti Wilson elnököt, amiért a költségvetésre vonatkozó törvényjavaslattal szemben a tervezet olyan költségvetési rendszert ajánl, hogy az részben a pénzügyminiszter ellenőrzése alatt álljon.

Posta.

Megdieseri a demokrata adminisztráció posta vezetését és a mellét javasolja, hogy a posta alkalmazottaknak nagyobb fizetést kell adni. A lévelésállítás terén jobban kell alkalmazni a motoroskocsikat és a csomagpostát ki kell bővíteni.

Szólásszabadság.

A platform a szólási és a sajtó szabadság mellett foglal állást egészen addig a határig, míg az nem fenyegeti a nemzeti életet.

Az általános drágaság.

Az általános drágaságot a termelés eszközeinek felülár, de felelősek a republikánusok is annyiban, hogy kielégették a békét megakadályozták az elnököt abban, hogy megfelelő törvényekről gondoskodhasson.

Háborús vizsgálatok.

Elítéli a republikánusokat, a miért a háborús vizsgálatok céljaira felhasználják a költségvetésben jelzett összegeket.

Uzsora haszon.

A platform olyan törvények hozatalára és végrehajtására kötelezi a demokrata pártot, a melyekre szükség lehet az elnököt abban, hogy megfelelő törvényekről gondoskodhasson.

Mezőgazdaság.

Dicséret a demokrata adminisztrációnak a farm kölcsönök s egyéb mezőgazdasági segítő törvények alkotásáért. A kollektív szerződések kérésének helyeslése.

Munka.

A sztrájkoknak és kizárásoknak nem szabad a nagykozséget érdeket veszélyeztetni, mint azt a virginiai platform kifejté, hozzátéve, hogy a kötelező döntéshozatal nem helyeslik. A kormányzat felhívja a vállalkozókat, hogy a munkásokkal szembeni elutasítást a platformtervezet.

Női szavazati jog.

Dicséret a demokrata adminisztrációnak a harmadik évtizedben megőrzését segítő törvények alkotásáért. A kollektív szerződések kérésének helyeslése.

PENZÜGYI VILAG KONGRESSZUS.

A kongresszus a Nemzetek Ligája hívja össze Brüsszelben a részvételre Németországot is felkéri.

PARIS, jul. 1. —

A Nemzetek Ligája nyilvánosságra hozta, hogy július 23-ára szabta meg azt a napot, amikor Brüsszelben a pénzügyi világkongresszuson foglalkoznak majd a Németország által fizetendő reparációk összegének kérdésével is, annak alapján, amint ebben a dolgban majd a spa konferencia nemokára határoz. A Liga Tanácsának elnöke szükségesnek tartja azt is, hogy a kongresszusra megválasztott Németország is, annyiaval is inkább, mert remélhető, hogy a spa konferencia a pénzügyi kongresszus munkáját nagyon elő fogja járni készíteni.

Az ember, amelyenről a végrendelet intézkedik.

Az ember, amelyenről a végrendelet intézkedik. — Azután meg egy ilyen nagy városban nemesek egy erényes leányzó akadna olyan, aki a díjra méltó, hanem száz és száz igazságtalanság volna tehát csak egyet kiűntetni. — Viszont, ha Titűntetnek egyet, nem valószínű, hogy a legérdekesebb kapná a díjat. Lehet tehát, aki arra sokkal alkalmasabb és nem kapja meg ezt az összeget, mert lehet, hogy ez a leány olyan szerény, hogy nem is pályázna erre a megismeretelésre, nem is fogadná el a pénzt, ha felajánlanák neki. — Mindezek után a tanács most ottani zavarban van, hogy mit csináljon a pénzzel, tekintettel arra, hogy a tanácsostok teljesen megakadályozták a polgármester érvelését. — Providenceben tehát most mindenki kíváncsian várja, hogy a városi tanács milyen értelemben fog majd dönteni.

Az erényes leányzó

PROVIDENCE, július 1. — Paolo Bajnotti gróf, torinoi lakos nemrégiben ott elhunyt. A gróf végrendeletét is hagyott hátra. A végrendelet körül hosszú vits volt tegnap a providencei városban. És ennek meg van a maga oka. — A gróf a végrendeletében ugyanis tízezer dollárt hagyott Providence városára. Azaz a ki kötéssel, hogy ennek az összegnek az évi kamataiból "olyan leány, evencikamataiból" olyan egyszerű gyermeke, aki nem idősebb húsz évnél, jutalmasság, aki be tudja igazolni, hogy erényessége következtében megérdemli ezt a pénzt." — Joseph H. Gainer polgármester olvasta fel a végrendeletet a tanácsban és 5 óráig mindjárt az első, aki szót kért. — Providenceben, mondta a polgármester, háromszázezer lakosa van. Egy ekkora városban meg lehetőséget fűrészságot és pontos munkát követelné az, hogy olyan erényes leányzó találjon

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation. B. K. Csorna, President; Dr. Andrew Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: Alapítvány:
E. T. Kohányi Kohányi Tihámer

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3536. Cuy. Central, 1281.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$6.00.
Külföldre: egész évre: \$8.00. Félévre: \$4.00. — CLEVELANDI VÁROSI-
HATÁR: egész évre: \$5.00. Félévre: \$2.50. — SUBSCRIPTION RATES: United States
and Canada one year: \$6.00. half year: \$3.00. Foreign countries: one year: \$8.00,
half year: \$4.00. Cleveland one year: \$5.00. half year: \$2.50.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through
the mails as Second Class Matter.

New York: Iradók címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
Gazdavezető: Joseph Horváth, Manager.

**A részvény-
szédelgők
letörésére**

A pénzügyminiszterium, a belügyminiszterium és az igazságügyi miniszterium közös erővel dolgoznak azon, hogy megóvják a nagyközönséget az a részét, amelyik pénzt gyűmölésözleg akarja befektetni a részvényhiánkra, főképpen pedig az olajrészvényekre. Talán ugyanis is olajrészvényeket lehet a legkönnyebben a hiszékenyekre szólni, mert azt mindenki tudja, hogy olajra nagy szükség van annak az ára egyre jobban emelkedik. Azt ellenben már kevesen tudják, hogy az olajukat vállalatok közül igen sok mond kudarcot, különösen az újabb vállalkozások közül s manapság a legtöbb esetben annyi esélye van az olaj után kutatóknak, mint volt régebbi időben az aranyat keresőknek. Néhányan persze sikerül, mint régebben is sikerült a vállalkozása néhány aranyeresnek. Az ilyen esetek aztán híre fut. Ennek a szerencsétlen mindenki meghallja. A bukkantak ellenben eszében maradnak.

A pénzügyminiszter azért is nagyon érdekli a dolog, mert nagyon sok ember van, aki a maga jó értékpapírját, amiért a kormány a felelős, pl. a hadikölcsönkötvényeket is, — szívesen cseréli ki olaj s egyéb kérés részvényekért.

A belügyminiszter arra hívja fel a figyelmet, hogy az olajhiánynak az olajmezők törvényesül alaposabb kihasználásával kell elejét venni. A legelső tendő szerinte ebben a tekintetben az, hogy lehetőleg kell tenni azokat, akik olajrészvényekkel szédelgéseket követnek el. Le kell felelni részvényhiánkra. Ha ezek tovább is szabadon garázdálkodnak, annak végzetes következménye lehet.

**The Immigrant
and Democracy**

This paper has always vouched for a democratic policy and it has aimed to convince the immigrants of Hungarian extraction that democracy, as a practical philosophy, serves the cause of mankind. Whenever there has been a chance to refer to the ingenious manifestations of democracy, we have always looked at it as a happy opportunity and displayed it before our readers. It has been our principle that the foreign language press can only then render service to this country when she plays the part of an intermediary between the inherited prejudices of the immigrant and the spiritual meaning of his new environment. As long as American democracy is merely an abstract vision in the eyes of the immigrant, its effects are rather meager.

**A bevándorló és
a demokrácia**

A Szabadság mindig a demokrácia elvét vallotta. A magyar származású bevándorlatokat igyekezett meggyőzni arról, hogy a demokrácia, mint gyakorlati filozófia, az emberiség előrelépését szolgálja. Valahányszor alkalom kínálkozott arra, hogy a demokrácia nagyszerű megnyilvánulásaira utalhatunk, az ilyen esetet szerencsés körülménynek tekintettük s igyekeztünk azt megfelelő uton-módon az olvasóinknak tudatára adni. Az volt az elvünk, hogy az idegen nyelvű sajtó csak akkor tesz igazán szolgálatot ennek az országnak, hogya a követtét szerepét játssza a bevándorló örök előítéleti és az új környezete szellemi tartalma között. Az amerikai demokrácia hatása a bevándorlóra vajmi gyenge mindaddig, amíg ennek a demokráciának csak elvont jellege van a bevándorló szempontjából.

**A solymári
rózsaleány
és Amerika**

Néhaj jó Karácsonyi Guido gróf annak idején több ezer forintos alapítványt tett és kikötötte, hogy a tőke kamatait időről-időre a Budapest környékbeli sváb faluk egyik erényes leányzója kapja. A díjat nyert leányzó a pénzen kívül még a rózsakirálynőséget is megkapta díjmentesen és élvezhette a rózsakirálynőséggel járó ünnepeket. Megtörtént, hogy egyik alkalommal véletlenül olyan leányzókat itélték oda a díjat és tüntették ki a rózsakirálynőséggel, akiről csakhamar kitudott, hogy sem a díjra, sem a címre nem érdemesek. Természetesen sok jó és rossz élet faragtak ebből az alkalomból és ha jól emlékszem, azóta a díj kiadását be is szüntették.

Karácsonyi Guido grófnak utóda akadt Paolo Bajotti grófban, aki végrendeletileg 10,000 dollárt hagyott Providence városra az a kikötés mellett, hogy a tőke kamatait évente oly 20 éves, férjhezmenendő leány kapja, aki azt érényeinél fogva megérdemli. Providence város tanácsa a hagyatékot vizsgáztatotta, mert a legszorgosabb kutatás is csak azt derítette ki, hogy egyik leány epügy megérdemelné a díjat, mint a másik és az, aki a díjra legjobban érdemes, valószínűleg sokkal szerényebb, semhogya a díjra pályázzék.

Providence város tanácsa igen bölcsen cselekedett, mikor a hagyatékot visszautasította: Elsősorban igen kevesen feladat a leányok érényességét vizsgálta alá venni. A pályázó leányok lehetnek a legerényesebbek és valamelyik érényes mégis talál valami kifogásolni valót "multjukban". Az érényesség által nagyítóüveggel erőszakosan felfedezett volt a leány érényét egyáltalában nem homályosítja el. Másodszorban a díjat nyert leányzó a város ünnepeire, míg a többi pályázó, bár mindegyik érdemeit lenne a díjra, érdemeitől egy kis foltal kerül ki a pályázatból, mert a rossz nyelvek váltig azt fogják kérdezni, hogy miért nem kapták meg ők a díjat és a pletyka csakhamar suttogni kezd, hogy bizonyára volt ok, amiért az érénybíró bizottság nem nekik adta oda a díjat. Egyszóval legjobban van úgy, ahogy a régi példányszó mondja: "hogy az érény önmagában találja meg jutalmát" és csak az érény értékek rovására megy, ha pályadíjjal kívánják jutalmazni.

A nő legszebb tulajdonsága az érény. Egyik nő sem azért érényes, mert jutalmat vár érte, hanem érényes azért, mert meggyőződése szerint az érényes élet a legszebb. Érénydíjakkal a nők érényességét nem fokozzuk, mert a kiltátságba helyeztet ki-sebb vagy nagyobb jutalom az erkölcsüket nem változtatja. Az érényesség ép úgy, mint az erkölstelenség vagy a nő vérebén van vagy a környezet fejleszti ki benne. Díjak kiltítésével az erkölstelenségre hajló nő nem lehet az érény utján tartani, viszont az érényes nő díjak nélkül vagy díjak dacára sem lesz erkölstelen.

Bírák nem hivatottak a női érény megítélésére annál kevésbé, mert az érényesség minden ember más és más szempontból itéli meg. Amit én még érényesnek tartok, az már más erkölstelenség tartja. Én például nem tartok abban semmi rosszat, ha egy leány egy fiatal emberrel kimegy. Mások már ezt véteknak tartják és a leányt megszűlják. Sokan elítélik azokat a leányokat, akik a divatnak hódolnak, sőt azt tartják, hogy az a leány, amelyik rövid szoknyát hord, arát kendőzi, az nem lehet érényes, de velem együtt sokan nem tudják belátni, hogy mi köze a divatnak az érényhez mindaddig, míg maga a divat nem erkölstelen.

A leányok érényét legkönnyebben kezdi ki a pletyka és a legérényesebb leányon is kifogásolni valót találnak azok, a kik a kákán is csomót keresnek. A leány legnagyobb vagyona az érényesség és miért tegyük ki ezt a mindenféle mendemondával könnyen kárba vesztethető vagyon nyilvános vizsgálatlank. Az érénydíjakkal nincs értelme. A díj egy leányt csak azért örömet és szánaknak bántat. Bántat azért azoknak, akik nem kapták meg a díjat, mert amit már mondtam a pletyka szárnyra veszi őket, de szárnyára veszi azokat is, akik a díjra nem pályáztak.

Tízünk ki díjat drámákra, vigjátékokra, bajnokásokra, egyszóval mindenre, ahol a szellemi vagy testi vetélkedés éred-

Konvenciók tüntetések

NEGYVENÖT PERCIG tartott a demokráta konvenció tagjainak és nézőközönségének tüntetése McAdoo mellett. Teljes háromnegyed óra hosszatt tartott a zenebona, a paradézás és tüntetés. A többi népszerű jelöltek már csekélyebb eredménnyel kellett megelégednie. A Mitchell Palmerre már "csak" negyven perc jutott és a szegény ohioi kormányzóknak, Jimmy Cox-nak szerény harminchétt percel kellett beérnie. Az európai fülek előtt bizonyára szokatlanul hangzik, hogy egy olyan nagy és komoly testület, mint a demokráta párt, olyan nagy és komoly munka közepe, mint aminő az ország elnökjelöltjének megnevezése, ráer arra, hogy sorsdöntően fontos tanácskozások középett 122 percet, vagyis több mint két órát töltsön azzal, hogy hehuját rendez favoritját mellett.

Az amerikai elnökjelölő konvenciók munkálkodását hagyományok irányítják és ezekből nem enged kiülbözik a sanfranciscoi konvenció a chicagóitól, mely ugyancsak háromnegyedórás tüntetést élvezett végig Lowden és Wood mellett, — mégis Harding vitte el a pálmát.

A tüntetéseknek nincs komoly jelentőségük és a legcsekélyebb mértékben sem irányítják a delegátusok elhatározását. Valamikor régen, amikor még ártatlanabbak voltak az emberek és tisztább "üzlet" volt a politika, — tagadhatatlanul sok delegátusra döntő hatást tett az egyik-másik jelölt mellett megnyilvánult rokonszenv-kitérés.

A negyven és negyvenöt perces tüntetések magyarázatát talán abban találhatjuk meg, hogy az ajánlóbeszédet rendszerint időhöz köti a konvenció és ha nem is törvény, — ősi hagyomány, — hogy jelöltjének nevét csak beszédének legvégén mondja ki az ajánlóbeszéd megtörtéje. Amerikai ötlelesség nyilvánul meg ebben az intézkedésben is. A szónokok a legcsekélyebb rendezavarás nélkül mondhatják el beszédeiket és ámbátor mindenki tudja, hogy kirol beszél, kinek az érdekeben szónokol, mindenki türelmesen megvárja az utolsó szót és senki sem akasztja meg "szünni nem akaró viharos tapsokkal" beszédében a szónokot.

A beszéd befejezése után azonban szabad a vásár és minden korlátozás nélkül kitörhetnek a felgyülemlett éljenek, a beraktározott "hip hip hurrah"-k. Ilyenkor a konvenció nyugodt bölcseli eszédőik zsebéraikat és feszült figyelemmel kísérve a mutatók rohanását, a legpontosabban számontartják meddig tartott a tüntetés.

Az amerikai elnökjelölő konvenciók külsőleg is alkalmazkodnak az esemény nagyszerűségéhez. Az ország legnagyobb gyülestermei a konvenciók színhelyei, hogy minél nagyobb legyen a nyilvánosság; minél nagyobb számú nézőközönség legyen jelen, — és aki ebben nem a demokrácia megnyilvánulását látja, — az téved, vagy lekicsinyel mindent, ami tipikusan amerikai.

Az anyaföld

MEGINDULT a bevándorlás Amerika felé. Napról-napra ezrével rakják partra az új jövevényeket a hatalmas oceanágyi gőzösök. Mindegyik európai országból nagy számmal érkeznek bevándorlók, csak onnan nem, ahol szigorú parancsok tartják zárva a nagyvilágba vezető kapukat. A "győztes" országok népe megkezdte már vándorlását és csak természetes, hogy ennél a vándorlásnál sokkalta nagyobb arányú lenne a háborúvesztés országok népének költözködése, ha Amerika nem akadályozná meg a költözködés szabadságát.

A legutolsó bevándorló transzporttal 189 spanyol is érkezett Ellis Islandra, akik azzal a kimondott céllal és erős elhatározással léptek partra, hogy az amerikai földművelés szolgálatába lépnek, hogy farmerek lesznek. A 189 spanyol bevándorló a spanyol nagyvárosok gyári műhelyeiből indult a hosszú utra, de nem igazatja őket az amerikai magas munkabér, nem akarnak visszatérni a gyártelepre, műhelybe, vagy bányába.

A világháború rengeteg spanyol földművelést ragdott ki foglalkozása köréből. A nagy ipar-fellendülés idején a munió és fegyver-gyártás arany napjaiban tömegesen váltak hűtlenné a földhöz a föld munkásai és az ipartelepeken kerestek elhelyezést. Csábította őket a városi élet és csábította őket a nagy jövedelem. De végetért a háború és a muniós arany-napok.

Az európai országokban egyre erősebben terjed az a tudat, hogy Amerikában nemcsak az ipari termelésben érvényesülhet a bevándorló, hanem talán még jobban, biztosabban és a családok csekélyebb sorozatával, — a földművelésben. Amerikában paragon hever még a legjobb termőföldek ezer és ezer acer-je. Amerikában ma épp olyan magas ára van a föld minden termékének, mint Európában, Amerikában ma kintin "üzlet" a farmerkedés.

Az új bevándorlók rájöttek már arra, hogy a legközelebb akkor cselekszenek, ha az anyaföldre bízzák jövedelmüket. Lassanként rájönnek majd erre az igazságra az amerikaiak is és főképp a régi amerikai bevándorlók.

Mary és Doug Angliában

A Fairbanks-házaspár press agentje kintin dolgozik. Mary Pickford és Douglas Fairbanks, az amerikai mozi krónusai s ami még fontosabb, a boldogbold házaspár, amint minden újságoló tudja, a nászutjuk alkalmával meglátogatták Angliát. Helyesebben még mindig látogatják. Ott vannak, a kődös Angliában (hazai operettek drága emlékei), ott vannak a dícsérnek s dícsőitnek. Elvégre egy boldog mozi-házaspárnak csakis ez lehet a rendeltetés.

A legutóbb ez történt. Valamelyik újságíró, perze angol és nem amerikai, meginterjúvolta az édes Maryt, a cukros asszút és némes moleszút a kérem, ne csodálkozzanak, megkérdezte a véleményét a modern angol irodalomról. Az európai újságírók csakugyan naivak. Ilyen kérdést feltámn. Mary nem szót semmit. Astán bevallotta, hogy precízbb kérdést szeretne halalni. Mire az újságíró azt mond-

Mary és Doug Angliában

ta: — Kérem, művésznő, mi a véleménye W. L. Georgeről? — Nincs véleményem róla — volt a válasz, — igen sajnálom, de nincsen véleményem róla. Kicsoda W. L. George egyébként? — A legfokpottabb író ezidőszent Angliában. Amerikában is olvasák. Sőt Amerikában azt mondják több példányt fog el könyveiből, mint nálunk. — Gee — mondta erre Mary — ez érdekes. Én meg azért tetszem, mert szende vagyok. Ez érdekes.

Az újságíró perze hűsögesen megírta azt, amit Mary Pickford, azaz Mrs. Fairbanks nem tud az angol irodalomról. Ó press agent ügyes ember. Ó meg azért írta meg ezt a történetet, akár igaz, akár nem igaz, mert így is be akarja bizonyítani az amerikai publikumnak, hogy a legkiválóbb mozi-házaspár mennyire ártatlan. Jó ítélet. BEPPO.

Mary és Doug Angliában

A Fairbanks-házaspár press agentje kintin dolgozik. Mary Pickford és Douglas Fairbanks, az amerikai mozi krónusai s ami még fontosabb, a boldogbold házaspár, amint minden újságoló tudja, a nászutjuk alkalmával meglátogatták Angliát. Helyesebben még mindig látogatják. Ott vannak, a kődös Angliában (hazai operettek drága emlékei), ott vannak a dícsérnek s dícsőitnek. Elvégre egy boldog mozi-házaspárnak csakis ez lehet a rendeltetés.

A legutóbb ez történt. Valamelyik újságíró, perze angol és nem amerikai, meginterjúvolta az édes Maryt, a cukros asszút és némes moleszút a kérem, ne csodálkozzanak, megkérdezte a véleményét a modern angol irodalomról. Az európai újságírók csakugyan naivak. Ilyen kérdést feltámn. Mary nem szót semmit. Astán bevallotta, hogy precízbb kérdést szeretne halalni. Mire az újságíró azt mond-

Pénzküldés

a legalacsonyabb árfolyam mellett, a legbiztosabb és leggyorsabb uton Magyarország bármely részébe. A küldött pénz törvényes értékben, levonás nélkül kifizetjük.

Pénzelhelyezés

Magyarország bármely bankjába és a postatakarékpénztárba. Nevére szóló kamatozó betétkönyvet a legrövidebb idő alatt kihatoljuk.

Pénzváltás

a legolcsóbb áron. Mindenféle készpénzt nálunk mindig legutányosabban vásárolhat.

Hajójegyek

eredeti áron. Ha az óhajába utazik érdeklődjék társasutazásunk iránt.

Utlevel

ügyekben forduljon hozzánk. Utlevel és a konzuli láttamozásokat megszerezünk.

Közjegyző

ügyeket pontosan és lelkiismeretesen elintézzünk. Mindenféle okiratokat kiállítunk.

Kamatozó betét

gyanánt helyezze el pénzt bankunkban. Pénze itt biztos és jövedelmet is hoz önnek.

Tanács és felvilágosítás

bármely ügyben díjmentes, ha erre a címre ír:

NEMETH-ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.

FOKZLET: 10 E. 22nd St. NEW YORK CITY. FOKZLET: 1597 Second Ave. corner 83rd St.

ISMERI ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET?

Ismerkedjék meg vele még ma. Az ismeretség hasznára lesz Önnek és családjának. Keresse fel a helybeli főok tisztviselőit, vagy tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen fiókja a Verhovay Segély Egyletnek, az esetben írjon felvilágosításért a központi titkárnak erre a címre:

Secretary Verhovay Aid Association, Hazleton, Pa.

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és ócsón akarnak ésszerűen jutni, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, O. magyar negyedének legnépszerűbb magyar ékszerüzletében. Nagy raktárban van hazai fülbevalókban, karika és köves gyűrűkben, továbbá mindenféle órákban. — Ültetünk 15 éves múltja biztosítja a jó és rendez kizsgálóit. Hazai és amerikai órákat és ékszerket jótállás mellett javítok.

KLEIN JEWELRY CO.
6932 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

VÉSSE JÓLEMLÉKEZETÉBE

Szeptember havát, mert akkor 12 éves fennállásunk megünneplésére mindenkinek, aki szelvényeket küld be hozzánk, az azokért járuló ajándékot küldünk külön ajándékot, azonkívül másféle díjat is fogunk adni. — MINDENKI, vagyis az is, aki csak mostan fog hozzá a mi dohánynkhoz, részesedhet benne. Iradjon bővebb felvilágosításért a következő címre.

JAKAB ÉS TÁRSA
423 E. 5th STREET, NEW YORK, N. Y.

CHICAGO VIGANÉ A NED

Chicagoiban isban legtöbbek. Az orvosok receptet pálinkára.

Az utolsó hű 300,000 ilyen forgalomban.

CHICAGO, I. John F. Kramotztásnak, aki doskodik, hogy szászorsági törvényes országban Pennsylvania államok.

Ellenben az a dícsőség, vesebb város emelje.

R. W. Stone felligyelő, aki prohibíció, aki Chicagoiban az teg menüis és hamis orvjan szerzett.

Van egyenlőcagaban, ahol kapni még ma rászaj idején.

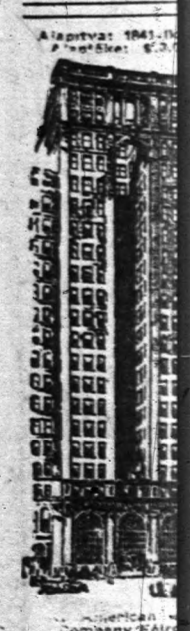
Vannak azutó egész nyiltan kabarak, ahol sőt és bort nyiltan.

A szalonok pálinkáért hány mitának. A dollár.

A legtöbb het inni a hány, mint a. Az üveget karrá és a kell sietnie. Az orvosok kan megsértkepter irnak nek. Az utolsó nem kevesebb, ilyen recept tükában.

KÖ

küldjön földi kenyelyama jó Az checket országi dollárért

AMER

Cleveland Barmikor Cor

CHICAGOBAN VIGAN ÉLNEK A NEDVESEK

Chicagoiban isznak titokban legtöbbet az emberek. Az orvosok nagyon sok receptet adnak ki pálinkára.

Az utolsó hónap alatt 300,000 ilyen recept volt forgalomban.

CHICAGO, Ill., július 1. — John F. Kramer, annak a bizottságnak, amely arról gondoskodik, hogy az országban a szarvasgombás betegségek az elnöke, kijelentette, hogy az egész országban New Jersey és Pennsylvania a legnedvesebb államok.

Ellenben Chicagóban jutott az a dícsőség, hogy a legnedvesebb város elnöke a legnedvesebb államok.

R. W. Stone, az illinois-i állat-felügyelő kijelentette, hogy a prohibíció első évfordulóján Chicagóban az emberek rengeteg mennyiségű bootleg viszkít és hamis orvosi receptek alapján szerzett pálinkát ittak.

Van egynehány szalon Chicagóban, ahol igazi sör lehet kapni még ma is, a teljes szárazság idején.

Vannak azután, ahol a dolog egész nyíltan megy. Vannak kabarcák, ahol koktélt, pálinkát, sör és bort lehet venni egész nyíltan.

A szalonokban egy kupica pálinkáért hetvenöt centet számlának. A kabarcokban egy dollárt.

A legtöbb helyen nyíltan lehet inni a bór mellett, épen úgy, mint a régi jó időkben. Az üveget kiteszi a hártender a hárra és a kosztimernek nem kell sietnie meginni a snapsot.

Az orvosok közül nagyon sokan megsértik a törvényt, receptet írnak ki a "betegnek." Az utolsó hónap alatt nem kevesebb, mint 300,000 ilyen recept fordult meg a pálinkában.

VALSÁG LENGYELORSZÁGBAN

LONDON, július 1. — A legtöbb ide érkezett hivatalos jelentésekből az tűnik ki, hogy a bolshevik Kievet mellett áttörték a lengyel frontot.

A legújabb hír szerint a kommunisták a második lengyel divíziót hárképtelenné tették, a harmadikat arra kényszerítették, hogy rendetlenül visszavonuljon, míg a hatodik teljesen összetörték.

Most már nagyon valószínűnek látszik, hogy a hír, amely az utóbbi időben látott napvilágot, tényleg megfelel a valóságnak: a bolshevik áttörték a lengyelek frontját és ennek következtében a helyzet nagyon kritikus.

15.000 halott.

LONDON, július 1. — A Daily Telegraph hatumi levelezője azt táviratozza a lapjának, hogy Bakubana, miután ott kiállították a szovjet köztársaságot, a bolshevik, az örmények által segítve, megmobbázták Elizabethpolt, ahol a bombák nem kevesebb, mint 15.000 embert öltek meg. Ezt a hírt eddig más oldalról nem erősítették meg.

HALÁLRÁITÉLT GYILKOS.

A cantoni rendőrgyilkost végzetes tette évfordulóján ültetik villamoszékbe.

CANTON, O., július 1. Dick Howellt, aki a télen meggyilkolta Antony Skotnicky városi tükös rendőrt, amidőn letartoztatta és be akarta kísérni, halálra ítélte a bírő, miután az esküszék elsőfokú gyilkosságban találta bűnösnek és kegyelemre nem ajánlotta.

Az ítélet értelmében Howellt december 3-án, éppen a gyilkossága évfordulóján ültetik villamoszékbe.

A gyilkost Mil Cathon sheriff elszállította már a columbusi fegyház siralomházába. A felesége meg akarja felelőzni az ítéletet, de Howell ellenzi azt. A védőügyvéd is fölöslegesnek tartja az új tárgyalásért való folyamodást. Csupán az állami kegyelmi tanáshoz és esetleg a kormányzóhoz fordulnak majd kegyelemért.

EGY FEHÉRÉRT MAGYARORSZÁGI NÉGY NÉGERT 'JUNKEREK' BÉCSI LINCSELTEK MEG ÖSSZEESKÜVÉSE

Két feketét agyonlöttek, kettőt meg felakasztottak Texasban egy sheriff helyettes meggyilkolásáért.

A polgárok által agyonlőtt feketék testvérek voltak.

WHARTON, Tex., július 1. — Még a múlt szombaton történt, hogy a hivatása teljesítése közben életét vesztette S. C. McCormick deputy sheriff. A hatóság semberőt négerék ölték meg Diamond Moundon.

A gyilkosság hírére fegyveres csapat alakult és megkezdődött a gyilkosok nyomozása. A vádlottak, Washington Giles és a testvérbátyja, hamarosan kézrekerültek. A texasi polgárok nem sokat tárgyaltak a büntetés illetőleg. Félőz köztölték a két négert és szitává lövöldöztek a testüket.

Hogy a lincselők kézrekerítették a gyilkossággal kapcsolatban keresett két másik négert, Jodie Gordont és Elijah Andersont is, akkor tudódott ki, amidőn mind a kettőnek holttestét megtalálták Whartontól hat mérföldnyire. Fán lőgött mind a kettő.

A koronéri esküdszék mind a négy lincselés esetében megállapította, hogy az áldozatok erőszakos halálal haltak meg és a tettesek ismeretlenek.

— FARMGAZDASÁGOK JÖZSEF királyi herceg fővédősége alatt Papp-Pogány István miniszteri tanácsos, Bónitz Ferenc sajtófőnök és Demeter Sándor Kálmán vezetésével jótékonykeleti intézmény alakult, amely farmgazdaságokat rendez be. József királyi herceg nemcsak a fővédőséget fogadta el ennek a kiváló altruistikus akciónak, hanem ennek céljaira nagyobb terjedelmű földbirtok adományozását is kiáltásba helyezte.

Fehér cipője fehér marad ha állandóan Chieftain-féle szintartó cipőkremmel tartja tisztán. Bőr, vagy posztócipőre. Folyadék, vagy szappan.

OLCSÓBB A GALLÉR

A fehér keményített gallérok darabja ismét 25 cent.

TROY, N. Y., július 30. — A Cluett, Peabody & Co., valamint a George P. Ide & Company, a világ legnagyobb gallérgyártó tulajdonosai, bejelentették, hogy a fehér, keményített férfi inggallérok árát 25 centre szállították le. A gallérok eddig 35 centjével árusították. Ma már leszállított árban kaphatók.

Nagy harcokra készül William Jennings Bryan a szárazság érdekében.

(Fotótatás az 1. oldalról.) sért. Elítélés a republikánusok költségeinek.

Adózás. Birálat a republikánus kongresszus felett, amiért elmulasztotta átdolgozni a háború utáni kulesot. A következő kongresszustól az adóviszonyok felülvizsgálatát kell követelni. Tagadják, hogy a republikánusok takarékoskodtak volna a kijelenti a platform, hogy a mi megtakarítás történt, azt a kormányhivatalok javára kell írni.

Korrupció.

Sajnálatos, hogy a konveniót megelőző időben republikánus elnökök köteleztek a ja vasolja a platform, hogy az ilyen kiadásokat szövetségi törvényvel kellene szabályozni.

Szövetségi Ipari Bizottság.

Dieséri az adminisztrációt ez ért az alakításért.

Élőmarha vásár.

Szükséges olyan törvényeket hozni, amelyek lehetővé tegyék az élőmarha piac feletti felügyeletet.

Nők az iparban.

Nyilatkozat a gyermekmunka ellen. Törvényeket kell hozni a gyermekek és az anyák védelme érdekében. A tanítónők feladatát javítani kell. Fejlesztési kell az ipari szakkeresést, jobb viszonyokat kell teremteni a nő munkások számára s a közalkalmazottak vizsgájáról szóló törvényt a két nem egyenlősége alapján át kell dolgozni. Helyesli a platform azt a tervet, hogy férjes nők külön polgárjogot szerezzenek.

Katonák kiábrótlása.

Munkaképtelen volt katonákkal szemben nagylelkűséget ajánl a tervezet, de ellene van tulságba menő költségekötvény kibocsátásnak olyan célból, ami a hazafiságot pénzalapra helyezné.

Vasutak.

Dieséret a kormányhoz azért, ahogy a vasutakat a háború alatt kezelte. Ez a kezelés határozatos és takarékos volt, dacára az elnyűtt és hiányos szerelvényeknek. Birálat az újabb hozott vasuti törvény ellen, mivel a kongresszus addig huzta, halasztotta a megoldást, hogy az elnök kénytelen volt a törvényt aláírni, nehogy a vasutakat korszba döntse.

Allami utak.

Az utépítést a jövőben is szövetségi támogatásban kell részesíteni.

Belföldi vizitak.

A republikánus platform idevonatkozó szakasza elégtelen, a belföldi hajózást sokkal jobban ki kell fejleszteni. Nagyon fontos, hogy a nagy tavakat összekössék a Mississippi folyamával és a St. Lawrence folyóval.

Külkereskedelem.

A külkereskedelmet fejleszténi kell.

KORONÁK HELYETT

küldjön dollárokat Magyarországra. A dollár külföldi kereslete miatt, Magyarországon a dollár árfolyama jobb mint itt.

Az American Express Company elad külföldi checket és pénztalványt dollár értékben, magyarországi pénzküldésre. Jugosláviába szintén csakis dollárértékben eszközöl átutalásokat.

Romániába és Czecho-Slovákiába azonban azoknak helyi pénznemében eszközöl átutalásokat. A pénzküldési árjegyzék ma, mely változásnak van kitéve, a következő:

100 CSEHO SLOVÁK KORONA	\$2.70
100 ROMÁN LEI	\$2.70

(Póstadíj csak 25 cent bármily összegnél.)
Nagyobb összegnél ár-engedmény.

Ezen utalványok bármelyikét megkaphatja bármely American Express Railway irodában, fiókügnökségeknél vagy az American Express Company irodáiban New York, Boston, Philadelphia, Baltimore, Washington, Buffalo, Pittsburgh, Cleveland, Cincinnati, Chicago, Detroit, Minneapolis, Milwaukee, St. Louis, Kansas City, San Francisco, Los Angeles, Seattle és Montreálban.

Vagy írjon anyanyelvén a következő címre:

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Foreign Money Order Department "F"
65 Broadway, New York

Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street

Bármikor és bárhová küld pénzt, követelje az American Express Company nyugtáját. Ez megóvja Önt a károsodástól.

Alapítatott 1898-ban

MOSTANÁBAN mikor az európai pénzek árfolyama csaknem napról-napra változik, a magyarok akár hozzátartozóiknak küdenek pénzt, akár magyarországi bankban helyeznek el nagyobb összegeket — olyan bankhoz vagy bankárhoz forduljanak, akiknek a neve biztosíték arra, hogy ügyfeleit lelkiismeretesen és becsületesen szolgálja ki. Kiss Emil bankár több, mint husz esztendőn keresztül bizonyoságot tett pontosságáról és megbízhatóságáról, akik vele küdenek pénzt, bizonyosak lehetnek abban, hogy a legolcsóbb napi árfolyamot számítja. Budapesti irodája utján a hazaküldött pénzt a lehető leggyorsabban kapják meg hozzátartozóik.

Hajójegyek a legalkalmasabb és leggyorsabb hajókra. KÜLDJON FOGLALOT.

Ohazai ügyek pontos és szakértő elintézés. Telekőnyvi másolatok és óhazai okmányok beszerzése.

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave., New York

Budapesti iroda: Kerepesi-ut 1.

Kereskedelmi tengeri hajósa.

A platform kötelezi a pártot annak a politikának folytatására, amely kellő törvénykezéssel a kereskedelmi tengeri hajózás fejlesztését célozza.

Mexico. A mexikói nép szerencsétlen állapota sajnálatos, Wilson elnök mexikói politikája helyes. Ennek köszönhető, hogy Mexikóban a rend kezd helyreállni. Mibelyt a mexikói kormány képes rendet teremteni, el kell azt ismerni.

Irország. A platform Wilson elnöknek az önérdelkezésről vallott elvvel megismétli, rokonszenvvel ad kifejezést az ir népek törekvései iránt a kijelenti, hogy mihelyt az Egyesült Államok tagja lesz a Nemzetek Ligájának, jogos uton viheti majd Irország ügyét a Liga elé.

Örményország. Az amerikai kormányknak kötelező, hogy segítsen a rend helyreállításában s igyekezzen megszerezni a teljes függetlenséget Örményországnak.

Alaska. Dieséret illeti az adminisztrációt amit Alaskában a vasutak, a szénbányák és az olajmezők fejlesztése érdekében tett. A szentéritelek kihasználása érdekében a szentérvényt módosítani szükséges s több farm kölesont kell adni Alaskában.

Philippinek. A Philippinek minden fölösleges késedelem nélkül legyenek függetlenek, amint csak megérkezik a szükséges támogatás.

Hawai. Hawaival szemben szabadelvű politikát kell folytatni s a közepestály érdekeit jobban fel kell karolni.

"Melegen ajánlom az ön Liliom Szerit. Eltűntette összes szeplőimet..."

"I highly recommend your Lily Preparations. It has taken all my freckles..."

Szóról-szóra ezeket írja egy amerikai hölgy a Vörös Kereszt Patikának híres Liliom szerit, mert nemcsak szépe való különbség nélkül a jobb hölgyek ma már mindent csak a Vörös Kereszt Liliom szerit használnak. De ez csak egy a sok ezer elismerés levélből, melyet a Vörös Kereszt Patikának küldtek.

AZ ÖN ARCÁT IS MEGSZÉPÍTIK

a szeplőket, ráncokat, foltokat eltávolítják a Vörös Kereszt Liliom szeret, ha megpróbálja. Hozása meg ön is a híres

LILIOM CSOKROT

mely négy szerből, a Liliom Krémből, Szappanból, Puderből a Liliom Tejből áll s mely postán mindenhol két dollár s 10 cent. A pénzt a rendelést erre a címre küldje:

VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEYE RD., CLEVELAND, O.

CLEVELANDI HIREK

MEGKERÜLT AZ ELRABOLT LEÁNY.

WRIKEMAN RENDŐR LEÁNYAT NÉGY NAPIG TARTOTTA FOGVA EGY FARMHÁZBAN.

Automobilon hurcolták el a leányt, hogy a belvárosba viszik, ahol a rendőrök kiszervezését akarják látni. — Nyomozzák a leányrablót.

Margaret Wrikeman, William L. Wrikeman rendőrnek tizenhat éves leánya, aki a múlt szombaton gyarus körülmények közt eltűnt, amíg a belvárosba igyekezett, hogy a rendőrök és tüntetők évi kiszervezését megnézze. Négy nap távollét után szerdán este hat órakor hazatért 9418 Bessemer avenuen levő otthonába.

Elhurcolták és egy farmházban fogva tartották Idlewood határában. — mondotta a leány, amikor szülei megkérdezték, hogy hol járt. — Ma délelőtt megszöktek s gyalog jöttem egészen hazáig.

Majd elmondotta a leány, hogy egy A nevű ismerőssel találkozott szombaton, amidőn a rendőrszolgálatot megkérdezték, hogy a leányt elhurcolták és felajánlotta, hogy üljön melléje, majd bevagy a városba. Al a Public Square helyett East Cleveland felé hajtott s a leány csak ott vette észre, hogy más felé igyekszik vele a barátja. Láttott egy rendőrt, kiáltott is neki, de az nem hallotta meg. Ög órai robogás után egy öreg farmház udvarára hajtott be Al valahol Idlewood határában. A fiatal emberrel bemutatott elhagyott, de eszesen burtozott házába s ott Al szőnyegből varrott papusát húzattott fel vele a cipő helyébe.

ELCSAPOTT RENDŐRÖK.

Részen összeeszték utcaövön ezekkel, letartóztatták őket s revolvert sebezve rájuk feltartották kezüket s úgy kísérték őket az utcán végig.

Smith rendőrfőnök esütőkön elbocsájtotta a szolgálatból két rendőrt, Preston Leet és Frank Lawrence, akiket rendőrközség részegen kellett be szállítani a központi rendőrállomásra szerdán délután.

Lee és Lawrence szolgálaton kívül civil ruhában szorgoztak valahol. Amikor hazafelé tartottak, összeszóllalkoztak utcaközeve munkásokkal, akikre revolvert szegeztek s arra kényszerítették őket, hogy feltartott kezeikkel marsooljanak előttük mind a nyolcan a legközelebbi rendőrteléfono-állomáshoz.

Valaki telefonozott a rendőrállomásra s három patrol kocsi megérkezett, amelyek nem az ártatlan munkásokat, hanem a két részeg rendőrt vitték le a központi rendőrállomásra. Smith rendőrfőnök a vádlólatára, elcsapta mindkettőt.

Most érkezett Magyarországból

Ritka eset, hogy az óhazából árucekket lehessen kapni s annál öröndetesebb, hogy sikerült mégis Magyarországból a következő könyveket és egyéb tárgyakat megkapnom:

KÖNYVEK

melyeket utánvételek, vagy az ár előleges beküldése mellett szállított.

- Katholikus Imakönyvek. Új lelkimánna, préselt bőrkötés. \$4.25. Égi manna, préselt bőrkötés. \$4.25. Lelkiman, egyszerű bőrkötés. \$2.50. Égi orgonavirág, nagy csontkötés. \$3.25. Isten a Valódi szeretet, bőrkötés. \$1.75 és \$2.00. Görög Katholikus Könyvek. Imádásos énekes könyv, egyszerű kötés \$1.50 és \$2.00. Jertek, imádjátok Krisztust, csontkötés. \$3.50 és \$4.00. Evangélikus könyvek. Óvári énekes könyvek \$4.50 és \$5.00. Református könyvek. Zsoltárok. Csak 24 kötet érkezett, siesseken megrendelni. Valódi bőrkötés. Mindenféle angol imádásos könyvek. \$0.50, 75c, \$1.00. Éjszaki csontkötésben. \$1.50, \$2.00, \$2.50. Rózsavirág mindenféle színben. \$35 centűl \$1.00 \$1.50-től felfele garantált 14 karátos arannyal fúttatva, tiszta évi jóllakással. Egyéb tárgyak. Hosszúszaru selmeci pipa. \$1.65. Piatnik-féle valódi hím kártya. \$1.35. 600 magyar népdal. \$1.50 és \$2.00. Nagy magyar álomkönyv. 35c.

Bármily árucekket, amelyet honfitársaim ott helyben megszerezni nem tudnak, rendeljék meg nálam s Clevelandból igen jutányosan megküldöm.

Lipták Lajos Könyvkereskedő 9017 Buckeye Road, Cleveland, O.

KIRABOLT GAZOLINÁLLOMÁSOK.

As autóbánditák három újabb állomást építettek sorba. — Zelekmányuk \$825.

Az a fenyegető kijelentése a Brooks Oil Co. vezetőinek, hogy a gazolin-állomások kiürösítőt fel fogják fejezvezní, nem igen aggasztja a vakmerő autóbánditákat, mert az est folyamán négy bandita, lopott automobilon, további két Brook-állomást és egy Sinclair állomást raboltak ki, rájuk nézve teljesen kielégítő eredménnyel, mert 825 dollár sikerült zsebre vevniök s minden nyom nélkül sikerült el is menekülniök.

Négy rendőri repülő oszlop sietett üldözésükre s a házasa a Miles Park Ave. és Broadway től a Harvard-Dennison hidon át a West 25-ik utcaig folyt utánuk, de eredménytelenül. A rablók a Superior Ave. és E. 6-ik utca szeptelen elhagyták a lopott autót, amelyet két bloknnyira e helytől, a Euclid Ave. és E. 4-ik utca sarkáról hajtottak volt el alig egy órával előbb.

A négy fegyveres rabló első sorban a Miles Park Ave. és Broadway sarkán levő Brooks állomáshoz hajtottak s ott Ellis worth Williamson ellen töltötték ki bosszújukat; ő volt ugyanis, akinek automobiljára előző éjszaka felugrottak s arra akarták kényszeríteni, hogy hajtson velük a Garfield Parkba, de William az A. B. & C. vasúthoz érve, hirtelen megállt s elkapta az egyik rabló revolverét, mely elsült, majd a másikat oly erővel vágta melébe, hogy a két rabló kerekét oldott.

Williams szerint ezáltal négyen egy város autón hajtottak az állomás elé s gazolint rendelték. A mint a szivattyúhoz ért azonban, két rabló revolvere köté fogta s rászólták, hogy meg ne mozduljon, mert a halál fia. Harmadik társuk a cash registerhez ugrott, abból 360 dollár ragadtott magához, majd sietve felugráltak az autójukra, nyugati irányban elhajtottak. Kettőben felismeri vélte William az előző utonálót.

Két rendőrsapat szállt ki nyomban a helyszínre s a Harvard-Dennison hidtj nyuatra kuttattak utánuk, de mielőtt nyomukra akadtak volna, a négy bandita a Sinclair-féle gazolin állomás elé hajtott, a W. 25. utca 3675. száma alatt s az otani segédet, Henry Jeek-et és annak látogatóját, Frank Schif fert állítottak falhoz. Minthogy itt is szerencsével jártak, mert ugyancsak 350 dollár várta őket a cash registerben, a W. 25. utcán észalnak hajtottak el.

Graul rendőri inspektor még két automobilos rendőrsapatot küldött ki jldözésükre. Közben a négy rabló a Riverside Ave. és W. 25. utcai szintén Brook-féle állomás elé ért, ahol Anton Bolshin segédétől 125 dollárt rabolt el.

S amíg a rendőrség mindenáron még a West sideon akart rájuk találni,ők a legnagyobb nyugalommal, minden feltűnés nélkül hajtottak át az új magas hidon az East oldalra s a rendőrség alig 20 perc késéssel már ráakadt az automobilra, a melyben 26 centet hagytak vissza zsákmányukból.

MEGNYILT A DIVORCE BUREAU.

A válassellenző hivatal a megyeházán van. — Az a célja, hogy házaspárok elválását, ha csak lehet, megakadályozza s a válóköltségek alapszámáról meggyőződést szerezzen.

Cuyahoga megyének új hivatala van. Megnyílt az ugynevezett "Divorce Bureau", magyarúl válás ellenző hivatal, léperekéteve artsér eteseet amelynek az a célja, hogy a válólóperok számát csökkentse, a válóper indításának, ha csak lehet, elejét vegye a házastársak kibékítésével és megvizsgálja azokat a penaszokat, amiket a házastársak egymás ellen felhozhatnak, hogy a válás kimondását biztosítsák. A hivatal, a mely a megyeházán a 2. számú tárgyalóteremben van, ma nyitotta meg Bradley Hull ügyvéd, a Human Society elnöke, mint hivatalfőnök. Hull segédje John Schmunk volt rendőrkapitány, Charles Bechler volt városi tisztviselő és Alice Kelley, volt törvényeszéki írónők. A hivatal megteremtésére az a körülírt sarkalata s bírákat,

HOGYAN CSINÁLHAT ÖN PÉNZT és hogyan tehet ön valóban nagy és nemes szolgálatot az emberiségnek?

Itt a nagyszerű alkalom arra, hogy Ön egy igen szép fő vagy mellék-keresetre tehesen szert és amellett oly kiváló szolgálatot tegyen barátainak, ismerőseinek, szomszédainak egy szóval mindenkinek, melyért egész életükön át hálásak lesznek Önnek.

Az akarjuk, hogy Ön minden családdal megismerje a világhírnévű örvendő "PARTOLÁT", a fertőtlenítő, vér- és gyomortisztító, valamint hashajtó cukorkát. — Azt a "PARTOLÁT", melynek kitűnő tulajdonságainak fogja népszerű elnevezése: "AZ ORVOS CUKORKA ALAKBAN." — Azt akarjuk, hogy az Ön révén minél többen ismerjék meg a találmányok egyik legkiválóbbját: a "PARTOLÁT", mely bámulatosan gyors és kellemes hatásánál fogva az egész világon a jó egészség legigazabb barátjának van elismerve, mert megbecsülhetetlen védelmezője és segítője az emberiségnek.

Irjon nekünk azonnal részletes és teljes felvilágosításért és mi meg fogjuk Önnek magyarázni, egyszerű, de hasznos ajánlatunkat, melynek elfogadása esetén Ön minden rendelkezésére álló idejét pénzé teheti.

Egy millió új barátot óhajtunk toborozni a

üdítően kellemes és hatásos hashajtó cukorka számára. — Egy millió új barátot azon milliók táborába, akik egyhangulag elismerik, hogy a "PARTOLA" nélkülözhetetlen egészségvédő és segítő szere minden családnak és annak minden egyes tagjának. Amint az évszázkok változnak, akként az egész emberi szervezet is változásokon megy keresztül, mely átmeneti idő alatt természetesen ki van téve a szervezet különböző betegségek támadásainak.

PARTOLA HASZNÁL

az emésztési zavarok leküzdésében, meggátolja a komolyabb gyomorhajt és az azal rendszerint együtt járó egyéb betegségeket, tisztítja a vért, eltávolítja a szervezetben esetleg lerakódott ártalmas anyagokat, tisztáltságot, vagy bacillusokat, melyek a szervezetbe a táplálékokkal, de meg beledéggzéssel is behatolhatnak az orron vagy szájon át.

AZ UKOR EGYIK LEGNAGYSZERÜB TALÁLMÁNYA A "PARTOLA", "AZ ORVOS CUKORKA ALAKBAN." — Édes, mint a méz, íze olyan, mint a prominele cukorkáké. — Öreg, fiatalok, asszonyok, férfiak és gyermekek egyformán szeretik. Pici kis cukorka a "PARTOLA", amely bátran felébe helyezhető bármely más hashajtóknál, azoknál pedig a legelősebb és legalkalmasabb egészségbiztosítási módszer. "PARTOLA" lehet, "PARTOLA" legyen tehát minden háznál. — Használja minden tagja a családnak, a gyermekek csak úgy, mint a szülők.

Legyen ön képviselője a Partolának

Ragadja meg az alkalmat és lépjen Ön is azok sorába, akik e kitűnő fertőtlenítő, vér- és gyomor tisztító, valamint hashajtó cukorkát ismeretlik, terjesztik. — Ne késlekedjék. — Vágja ki az alanti szelvényt és küldje be hozzánk.

Nem kerül egy centjébe sem,

de alkalmat nyújt Önnek egy nagyon szép fő vagy mellék keresetre szert tenni.

Az ajánlat, melyet itten Önnek teszünk, nem kerül egy centjébe sem. — Ne küldjön Ön be pénzt, csak közölje nevét és pontos címét és mi részletesen meg fogjuk Önnek írni, hogy mily könnyű szerrel tekintélyes jövedelemre, fő vagy mellék-keresetre tehet szert.

A mi bámulatra méltó és egyszersmint számottevő jövedelmet biztosító ajánlatunk elfogadása nyitva áll ugy férfiak, mint nők, mint fiúk vagy serdülő leányok részére is. — Pénzt csinálhat vele mindenki bármely kisebb helyen is. — Retail druggisták, general merchandise storek, fűszerkereskedők, hájogépek és pénzküldő üzlet tulajdonosok részére különösen rendkívül kedvező alkalom ez.

Form for sending a coupon to Partola, including fields for name, address, city, and state.

Ne mulassa el még ma postára adni ezt a szelvényt.

Egy millió új barátot óhajtunk toborozni a "PARTOLÁNAK" tekintet nélkül arra, hogy mennyibe kerül ez a kísérlet. — Egy millió új barátot "AZ ORVOS CUKORKA ALAKJÁBAN" elnevezés alatt ismert "PARTOLA" cukorkáknak, melyről már eddig is milliók és milliók ismerik, hogy valódosan Istenáldás az emberiség számára. Ha Önnek barátai vannak, úgy azok számát rövid idő alatt szaporítani fogja, ha ugyanis bemutatja "AZ ORVOST CUKORKA ALAKBAN" szomszédainak és összes ismerőseinek. Ök örülni fognak, hogy a "PARTOLÁT" az Ön révén megismerték, Önre pedig mint jótévedőjüket fognak nagyrabecsülni tekinteni. Amde ne késlekedjék egyetlen egy perccel sem. — Irjon azonnal, még ma. — Töltse ki az itt látott szelvényt, azután vágja ki és küldje be hozzánk, hogy mielőbb megismerjük Önt érdekes és hasznos ajánlatunkkal, melyet Ön bizonyára nyomban el is fog fogadni, hogy munkájukat haladéktalanul megkezdhesse.

A valódi legjobban elismert Krejci-féle Lillom arc cream és szappan egyedül készítő szer, amely az arcról máfoltot, szeplőt, pattanást eltávolít. Kapható éjjeli és nappali használatra. 1 tégely napjall és 3 darab szappan \$2.00. Egy üveg 50c. Lillom tejet teljesen ingyen adunk, azonnal rendelje meg. Fehér Kerest Gyógyszertár, 26th és Lorain Ave. sark, Cleveland, O. 411

Minden háznál tartsák kéznél a BIZONFFY MAGYAR-ANGOL és ANGOL-MAGYAR SZÓTÁRT vagyis TOLMÁCS-KÖNYVET. A két kötetet fűzve \$2.50-ért küldi a Szabadság készpénz, Money Order alakjában postai címével erre a címre, mert nem sokáig tart a kedves Szabadság, Szóárt Osztály, vezényes ár. Küldje a pénzt Box 171, Cleveland, O.

Dr. KIRÁLY L. ALBERT ORVOS ÉS SEBÉSZ IRODA ORAK: Reggel 9.30-11, délután 3-5, este 6.30-7.30. Vasárnap délután 10-11. 2607 Lorain Avenue, Cleveland, O. A SZABADSÁG IRODAJA FELETT. Irodai Tel. Central 3762 W. LAKÁS: 1436 WEST 101-IK UTCA Ohio State Lorain 653-W.

THE AMERICAN LIFE SOCIETY OF NEW YORK MAGYAR EGYLETEK VISZONTBIZTOSITÁSAVAL RENDSZERESEN FOGLALKOZIK. Ez a társulat többek között a clevelandi 1848-as egyletet, a clevelandi ifjúsági férfi és női egyletet és Zrinyi Miklós egyletet biztosította egy évvel ezelőtől és ezek az egyletek is ajánlják más egyleteknek, hogy tagjaikat társulatunknál viszontbiztosítsák. Ha Clevelandban lakik és kitűnő biztosítást óhajt, úgy álljon be abba az egyletbe, amely tagjait az American Life Society of New York társulatnál viszontbiztosítja. OHIO ÁLLAMBAN ENGEDÉLYEZVE. Magyar egyletek tisztviselői irjanak bővebb felvilágosításért.

THE AMERICAN LIFE SOCIETY OF NEW YORK Központi iroda: NEW YORK CITY. 230 FIFTH AVENUE. Clevelandi iroda: Woodland Bank épület, Buckeye Road és E. 88-ik utca. A. A. HATLER, Manager. Lovelére magyarul vállalkozunk.

MAGY

Az A.

Az Amerikai... 56n és 6-án... meben, a Super... foglyulst... te; a foglyulst... az előfertekelet... Ezenk... egyletek és test... Felreért... hogy pártol... vagy többet... teket, vagy... van. A hivatal... leteiket a titk... bejelent... Youngst... Dr. Bárány Os... elnök.

NAGY GY

A New Brunswick... Magyar Sst. Imre és Temetkezés... Egyet július 3-án... éves naggy... Steubenville, O... nak nevezetes... 3-án. Ekkor vesz... New Brunswick... Imre Hereg B... konvenciója, am... vü egylet száma... fog az ország... ből a Steubenville... naggyülésre... naggyülés az... Bldgen (a 3-4-... lyén) fog megt... a déli vonattal... viselők rövid... rögtön munkához... A gyűlésen a... küldötték fogna... Anyaggyeltes... wickből, N. J. F... elnök, Farkas G... titkár és Kovács... selő. A Női osztály... Istvánné elnökné... dia titkárnő. 1. főok Pauls... vald János - dísz... Pál pénzügy... 3. főok Steub... dochy Mihály el... késként bizottság... senr Filop titkár... ler és Sebestyén... ügyör. 4. főok Sharon... zef elnök és For... lenör. 7. főok Weirto... nar János titkár... 8. főok Elizab... roly Ferenc, titk... 9. főok Young... János, elnök. A találkozás a... lomáson fog me... is a fogadó egy... lükön levő egyk... nyémről fogják... megismerni. Aki... na a fogadó b... val az keresse... 306. sz., hol b... fog nyerni. A konvenció... 1. órákor veszi... púntkat a nag... dochy Mihály u... selni.

RENDELJE MEG... Két haszban... kötetet, amely dr... finak és több... tartalmaz. A kötet... den magyar... nagyobb díszre... dehets. Bőszem... 888 Buckeye R... dollárnak beklüde...

IRODA ÁTH... Ertesztjük Akro... nyekén lakó elő... iron irodánkat 641... helyezettük át. Irodavezetőnk: F... tán ur bármikor... gyásrag rendelke... vasdintak, hogy te... forduljanak hozzá... bármilyen ügyben... Teljes tisztellett... A SZABADSÁG KI...

ERTESE... Ertesztjük a P... környékén lakó elő... Andrejkovic Béla... mazva arra, hogy... szere előfizetés... zokat nyújtassa... Jiszéknak partfog... Tisztelettel... BARTEK a Szabadság pitta... vezet.

SZURASOK ÉS... megszu... PAIN-EX... Vaggy... Ozán... barát.

KIS HIRDETESEK

ARSBASABA. KERESTETÉS. MUNKÁT NYER... MUNKÁT KERES. ELLÁTÁS... ZOTT VAGY KERES; BUTORÓZOTT SZOBÁK, KIADÓ LAKA...

Napszamosok felvételnek.

Verhovay és Petőfi egylet fiókjai városunkban vannak. VERMONT MARBLE COMPANY Proctor, Vermont. 155-60

KÖSZÖRÜSÖK ÉS CHIPPEREK

és több ember, aki mesterséget akar elsajátítani, felvételt. K. H. M. KRAMER HOTEL GILLY Hétköznap 9-5 későnt. 154-56, V. 57-59

LAKÁS KERESÉS

CINOS, JOBB LAKÁST - 2 szoba, konyha, villany, gáz és fűtés... West 25-30th Streeten vagy Lorain és Franklin Ave. között...

HÁZASSÁG

EGY 45 ÉVES FERFI szeretne házasság útjára lépni egy fiatal nővel... Woodland Ave., Cleveland, O. 153-55

TÁRS KERESTETIK.

JÓPORGALMU RESTAURANTBA keresek egy ügyes, fiatal tudósítást... 3209 Vine Ave., Lorain, O. 155-57

LEVELÉZÉS.

J. W. WINTERKNECHT levelet ment a régi címre... 114 Market St., Steubenville, O. 155-57

KERESTETÉS.

KERESSEM RAGY JOLANT (nére van) a férjével együtt... 114 Market St., Steubenville, O. 155-57

ELADÓ FARMOK.

H. A. White, Middlefield, O. Farmok eladásra... 114 Market St., Steubenville, O. 155-57

MICHIGANI FARMOK KÉPVISELETE.

Mielőtt bárhol farmot vesz, kérje ki tanácsomat... 10302 Buckeye Road, Cleveland, O. 153-56

ALKALMI VETEL

75 akers farm, jó épületekkel... 10302 Buckeye Road, Cleveland, O. 153-56

Veres Testvéreknel

10302 Buckeye Road, Cleveland, O. 153-56

KERESÜNK

Clevelandhoz közel lévő farmok eladásra... 3707 Buckeye, Rd., Cleveland, O. V. 151-156

ELADÓ FARM.

59 akers jó termőföld, szép gyümölcsös... 2945 E. 81 St., Cleveland, O. 153-56

Mikor akar farmot venni majd ha fagy?

Most a legjobb ideje a farm vásárlani... 10302 Buckeye Road, Cleveland, Ohio V. 155-61

VERES TESTVÉREK

Farm különleges iródiában, ahol száz többi... 10302 Buckeye Road, Cleveland, Ohio V. 155-61

ELADÓ HAZAK.

NYOLC SZOBÁS - egy csálósos ház... 10302 Buckeye Road, Cleveland, Ohio V. 155-61

ELADÓ TELKEK.

EGY LOT, 45x145 méteres... 2211 Bridge Ave., Cleveland, O. 155-56, V. 155-57

ELADÓ TARGYAK.

ELADÓ egy keveset használt 1919-es Indian motor cycle... 2211 Bridge Ave., Cleveland, O. 155-56, V. 155-57

VEREBSZÉBŐL KÉSZÜLT VIADÉLTŐRŐK

ELADÓ egy újabb fényképező gépet... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O. 153-55

ELADÓ AUTOMOBILOK.

ELADÓ egy legjobb karban lévő 24 tonnás Federal truck... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O. 153-55

3726 LORAIN AVE. CHEVROLET

Model 490 Touring... Model 490 Sedan... Model F. B. Touring... Model F. B. Sedan...

THE SCHNEIDER & KENT MOTOR COMPANY

3726 Lorain Ave. Harvard 11. - Lorain 193-W.

OKTATÁS.

14 éven át folyton egyeztettem a leveleket... Miss Blanche Schweitzer, 1264 LEXINGTON AVE., NEW YORK. VEGYES.

NEMZETI SELYEMZÁSZLÓK.

EAGLE REGALIA CO., INC. 115 Nassau St., New York City, N. Y.

ÜGYNÖKOK.

NAGY GYÁROR ÜGYNÖKOK keresi... MADISON MILLS, 503 Broadway, New York.

MELEG VÍZÜGYGYFÜRDŐ.

Gazdag és vastartalmú forrás... 21 STR. FORT ST. sarkon, DETROIT, MICH.

MAGYAR ORVOS CHICAGOBAN.

Dr. Max Thorek, Az American Kórház igazgató főorvosa... 503 Broadway, New York.

DR. BAOKY GYULA

Magyar Orvosi Klinika és az American Kórházban... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

Tanulónk talcolni

Reményi Tanciskolája, 5505 Woodland Ave., Cleveland, Nyitva 1. e. 10-ig este 10-ig.

ELÉLENTŐ

Rozs kenyér... 684 UNION AVE., NEW YORK

Német Gyógyintézet

684 UNION AVE., NEW YORK

LEVELEZŐ MEGYERORSZÁGBÓL

Váry Erzsébet Kaposvárról... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

ELADÓ AUTOMOBILOK.

ELADÓ egy legjobb karban lévő 24 tonnás Federal truck... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

3726 LORAIN AVE. CHEVROLET

Model 490 Touring... Model 490 Sedan... Model F. B. Touring... Model F. B. Sedan...

THE SCHNEIDER & KENT MOTOR COMPANY

3726 Lorain Ave. Harvard 11. - Lorain 193-W.

OKTATÁS.

14 éven át folyton egyeztettem a leveleket... Miss Blanche Schweitzer, 1264 LEXINGTON AVE., NEW YORK. VEGYES.

NEMZETI SELYEMZÁSZLÓK.

EAGLE REGALIA CO., INC. 115 Nassau St., New York City, N. Y.

ÜGYNÖKOK.

NAGY GYÁROR ÜGYNÖKOK keresi... MADISON MILLS, 503 Broadway, New York.

MELEG VÍZÜGYGYFÜRDŐ.

Gazdag és vastartalmú forrás... 21 STR. FORT ST. sarkon, DETROIT, MICH.

MAGYAR ORVOS CHICAGOBAN.

Dr. Max Thorek, Az American Kórház igazgató főorvosa... 503 Broadway, New York.

DR. BAOKY GYULA

Magyar Orvosi Klinika és az American Kórházban... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

Tanulónk talcolni

Reményi Tanciskolája, 5505 Woodland Ave., Cleveland, Nyitva 1. e. 10-ig este 10-ig.

ELÉLENTŐ

Rozs kenyér... 684 UNION AVE., NEW YORK

Német Gyógyintézet

684 UNION AVE., NEW YORK

LEVELEZŐ MEGYERORSZÁGBÓL

Váry Erzsébet Kaposvárról... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

ELADÓ AUTOMOBILOK.

ELADÓ egy legjobb karban lévő 24 tonnás Federal truck... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

3726 LORAIN AVE. CHEVROLET

Model 490 Touring... Model 490 Sedan... Model F. B. Touring... Model F. B. Sedan...

THE SCHNEIDER & KENT MOTOR COMPANY

3726 Lorain Ave. Harvard 11. - Lorain 193-W.

OKTATÁS.

14 éven át folyton egyeztettem a leveleket... Miss Blanche Schweitzer, 1264 LEXINGTON AVE., NEW YORK. VEGYES.

NEMZETI SELYEMZÁSZLÓK.

EAGLE REGALIA CO., INC. 115 Nassau St., New York City, N. Y.

ÜGYNÖKOK.

NAGY GYÁROR ÜGYNÖKOK keresi... MADISON MILLS, 503 Broadway, New York.

MELEG VÍZÜGYGYFÜRDŐ.

Gazdag és vastartalmú forrás... 21 STR. FORT ST. sarkon, DETROIT, MICH.

MAGYAR ORVOS CHICAGOBAN.

Dr. Max Thorek, Az American Kórház igazgató főorvosa... 503 Broadway, New York.

DR. BAOKY GYULA

Magyar Orvosi Klinika és az American Kórházban... 3726 Lorain Ave., Cleveland, O.

Tanulónk talcolni

Reményi Tanciskolája, 5505 Woodland Ave., Cleveland, Nyitva 1. e. 10-ig este 10-ig.

ELÉLENTŐ

Rozs kenyér... 684 UNION AVE., NEW YORK

Német Gyógyintézet

684 UNION AVE., NEW YORK

Divatos Öltönyök

Holnap, július negyedikén és a többi nyári napokon kellemebben érzi majd magát, ha

Könnyü nyári ruhát

visel. Zsebnek pedig az fog jölesni, ha

engedménnyel vásárolhat öltönyöket

A legmegfelelőbb öltönyök a vakációra és a forró napokra!

Raktárunkon levő öltönyök árából 20 százalék engedményt adunk!

Öltönyök Felöltők Borkabátok Esőköpenyek

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

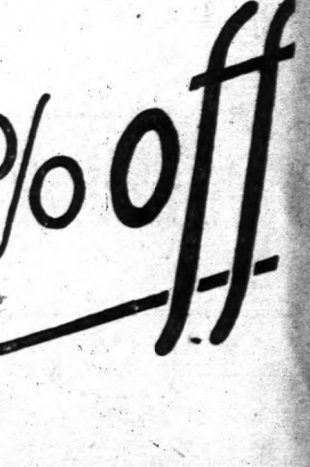
Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Divatos Öltönyök

Holnap, július negyedikén és a többi nyári napokon kellemebben érzi majd magát, ha

Könnyü nyári ruhát

visel. Zsebnek pedig az fog jölesni, ha

engedménnyel vásárolhat öltönyöket

A legmegfelelőbb öltönyök a vakációra és a forró napokra!

Raktárunkon levő öltönyök árából 20 százalék engedményt adunk!

Öltönyök Felöltők Borkabátok Esőköpenyek

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Divatos Öltönyök

Holnap, július negyedikén és a többi nyári napokon kellemebben érzi majd magát, ha

Könnyü nyári ruhát

visel. Zsebnek pedig az fog jölesni, ha

engedménnyel vásárolhat öltönyöket

A legmegfelelőbb öltönyök a vakációra és a forró napokra!

Raktárunkon levő öltönyök árából 20 százalék engedményt adunk!

Öltönyök Felöltők Borkabátok Esőköpenyek

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Palm Beach öltönyök Kool Kloth öltönyök Mohair öltönyök Nadrágok

Most vásároljon, amíg előnyösen juthat öltönyökhöz.

A 20 százalék engedmény melletti kiárusítás utolsó napja: Szombat, július 3.

Csinos öltönyt olcsón vehet nálunk.

Advertisement for Julius, featuring a portrait of a man and text: 'Julius A függetlennek nek napja, törv az Egyesült Államok Szabadság napja'.

KERESTETNEK vidéki könyvtárhoz... 3521 Buckeye Road, Cleveland, O. 153-59

GÉPSZEDŐ állandó munkára felvétetik Szabadság, 700 Huron Rd., Cleveland, Ohio.

MESTERKÉREK KERESKÜNK a borbély-mesterségre megtanulni, nappal vagy este... 147-50, V. 51-56, V. 57-58

AUTO BODY FEMMUNKÁKOK felvétetnek. BAKER R. & L. CO. 2190 W. 25th St. 144, m. n. v.

Molder gépmunkások szürke vas munkára felvétetnek. WESTINGHOUSE ELECTRIC CO. A W. 58-ik utca végén, Cleveland, O. 154-56, V. 57-61, V. 62-66

KERESKÜNK EGY EMBERET farmra... 153-55

Hozogatókja sok-sokozni jövedelmét, anélkül, hogy a jelenlegi munkáját otthagyna... 153-55

CSOMAGOLÓK Gáz tishelyek csomagolására felvétetnek. RELIABLE STOVE CO. Div. American Stove Co. 1787 E. 40th St., Cleveland, O. 153-56, V. 57-58

NAPSZAMOSOK ÉS HELPEREK állandó munkára felvétetnek. RELIABLE STOVE CO. Div. American Stove Co. 1787 E. 40th St., Cleveland, O. 153-56, V. 57-58

MAGYAR KERESKÜNK egy jó munkát... 153-55

PUNCH PRESS MUNKÁKOK PUNCH PRESS HELPEREK VILLANYSZERELŐK felvétetnek. PARISH & BINGHAM CORP. W. 106th and Madison Ave. A felvételi nyitva vasárnap 9-12 között nyitva van. 155-56, V. 57

FÉRFIÁK varnash munkára felvétetnek. THE PATTERSON-SARGENT CO. E. 38th and St. Clair Ave. 155-56, V.

DROP KALAPÁCS MUNKÁKOK felvétetnek. 800-1600 fontos kalapács. Ejjeli munkák. J6, darab-szám munkák. THE FAIRMOUNT TOOL & FORGING CO. 10611 Quincy. 155-56, V.

SZEGECSELOK BUCKER-UP MUNKÁKOK FÜTŐK felvétetnek. PARISH & BINGHAM CORP. W. 106th and Madison Ave. A felvételi nyitva vasárnap 9-12 között nyitva van. 155-56, V. 57

ELTÁJÁST NYER. KÉT TISZTESZÉSEMBER konstruktív... 155-56, V. 57

ELTÁJÁST NYER. KÉT TISZTESZÉSEMBER konstruktív... 155-56, V. 57

ELTÁJÁST NYER. KÉT TISZTESZÉSEMBER konstruktív... 155-56, V. 57

ELTÁJÁST NYER. KÉT TIS

VASÁRNAP

szabadság Sunday Magazine

A bevándorló

LORD LEVERHULME, a világ legtehetségesebb és legjobban értesült üzletembere. Amit ő állít Anglia pénzügyi helyzetéről, adósságfizető-képességéről, közvetlen anyagi veszedelmeiről, az érdekli az egész világot.

Az elmúlt század elején, a Napoleon elleni háborúk befejezése után, az angol birodalom adóssága négyezermillió volt. Ma, mindössze nyolcszor akkora az adóssága, mint annak idején volt, amikor Napoleon megkezdte Szent Ilona szigetén száműzetésének keserves napjait. És a vagyona, pont ezerszer több, mint akkoriban volt.

Anglia gazdagságának szédületes emelkedését a modern tudomány nagy vívmányaival magyarázhatjuk. Oly fejlett iparu állam, mint Anglia, minden munkáskéz mellé gépet állíthat és ezerszeresen fokozhatja a termelést.

Anglia jelen veszedelme, mondja Leverhulme (és ezt vonatkoztatja Amerikára is) az, hogy elhibázott adórendszerével megfojtja iparát, bátortalaná teszi a vállalkozási szellemet és meggátolja a legtehetségesebb embereket abban, hogy teljes erejüket latba vetve dolgozzanak, vagy kockázatokat vállaljanak.

Leverhulme figyelmezteti hazája népét, hogy a közeljövőben "gyors vilámcsapáshoz" hasonlítható forradalomban lesz része, ha megijedve a mit sem jelentő háborús adósságoktól, tovább folytatja a "tudománnyal ellenkező" adóztatást.

Ha Anglia ezerte gazdagabb ma, mint akkor volt, amikor elintézte a leszámolást a nagy császárral, Napoleonnal, hányszorosa gazdagabb ma Amerika, mint volt annak idején, amikor elintézte a nagy leszámolást Angliával, mielőtt Napoleon napja felkelt volna? Ez az ország nem ezerszer, nem tízezerszer, hanem milliószor gazdagabb ma, mint 1776-ban volt.

A mi nemzeti adósságunk bátran nevezhetjük jelentéktelen semmisségnek és mégis, mintha a fizetési képellenesség ellen küdenénk, mi is kölcsönökét keresünk és elnézzük, hogy épp úgy kereskednek a nemzet adósságlevelével, mint kutyaikkal, vagy macskákkal.

A mai helyzetben egyetlen vigasztaló pontot látunk: azt, hogy a jobb osztályokhoz tartozó, értelmes, munkára vágyó és munkabíró bevándorlók ismét ezerszámra érkeznek közibénk. Az elmúlt napok egyikén, több mint hat ezer ember lépett partra egyszerre. És ez azt jelenti, hogy Európa hozzánk küldi a gazdagság legbővebb forrását: — az emberi értelmet és akaratát.

(Arthur Brisbane a "New York American"-ben.)

A pletyka

AMERIKAI LAPOK szerkesztőségében gyakran láthat az ember kis táblákat, e felirással:

Ki?
Hol?
Mikor?
Miért?

Az újságírókat figyelmeztetik e kis táblák a hír lényegére. Egy hírnek, természetszerűleg, ez a négy alapkérdés a négy sarka.

Ha volna valahol intézmény, amelynek az volna a célja, hogy pletykát irasson az emberrel és a pletyka lényegét hasonló kis táblákon megakarná magyarázni, talán szintén ezt a négy alapkérdést kellene odairatni — és még valamit. Hogy a pletyka írója miért állítja ezt vagy amazt X-ről vagy Y-ről.

Mert ebben különbözik a pletyka a hírtől.

A hír az ember természetes kíváncsiságának a kielégítése. Ugyanannak a kíváncsiságnak, ami nélkül nem lennének tudományos felfedezések, ami nélkül a világ sose haladt volna előre. A pletyka a hírnek a rosszindulatu elferdítése.

A pletyka, bár lényegében mérges és hatásában mindig romboló, mégis különböző foku.

A nénikék, akik a délutáni kávé mellett összegyűlnek és a közvetlen ismerőseiket megszapultják, talán a kezdő foka a pletykának, végső foka pedig talán az a politikus, aki az ország érdekéből, vagy amit ő az ország érdekének tart, pletykáz, titokban, sőt rágalmaz is.

Mert a pletykát csak egy hajszál választja el a rágalomtól. A spanyoloknak volt egy nagy drámaírójuk, úgy hívták, hogy Echegaray, az a Nagy Galeotto című darabjában bebizonyította ezt. A pletykázó, a rágalmazó, mindig esett ember. Olyan, aki nem helyelkedett el az életben, akinek fáj valami, akinek a lelke lázadoz azok ellen, akik elhelyezkedtek, akiknek sikerült, akik harmonikus életet élnek. Minden pletykázó lelkében meg lehet, kis megfigyeléssel, találni az elkeseredést, bármilyen formában is. A pletykázó azért igyekszik valakit befeketíteni, mert ő maga is fekete s mert nem bírja elviselni — mert hiszen jól tudja, hogy tudva valótlanul állít, hogy akiről beszél, az fehér.

Boldogtalan emberek a pletykázók. És még el is játszák az élet legnagyobb kincsét, a boldogságot, azzal a kétes értékű örömmel, amit akkor éreznek, mikor valakit befeketítenek. Mert a lelkiismeretük örökké vádolni fogja őket.

A törvénytelen viszki

A pálinka árfolyama. — Rengeteg mennyiségű alkohol van az országban. — Nagyszerű "ipar" a pálinkakészítés. — Minden veszedelem mellett "kifizetődik" az üzlet. — Kevés az alkoholos rendőr. — Vidám az élet a nagyvárosokban.

JULIUS elcséj egy esztendeje, hogy az Egyesült Államok száraz lett. Van-e eredménye a szárazságnak, amit annyian áldanak, még többen kárhoznak?

A nedvesek azt mondják, hogy a prohibíció semmit se segített az országban. Az emberek éppen annyit isznak, mint annak előtte.

Ezzel szemben John F. Kramer, a prohibíciós törvény végrehajtásáról gondoskodó igazságügyi különítmény vezetője azon a nézeten van, hogy igenis, a szárazság sok áldást hozott az országra.

A szárazsági törvény legnagyobb előnye, — mondja Kramer, — hogy fiúk és lányok nem élhetnek a szeszitaltal, mint a régi, nedves világban. Az ital boldogítja megtesti, hogy megissza a felesleges parfümjét. Egy normális fiú, vagy lány, sose.

Ha a Volstead-féle törvény még két évig életben marad, az emberek teljesen le fogják szokni az ivásról.

Az Anti Saloon League jelentése szerint a nedves időkben Amerikában itatra évente 2 ezer millió dollárt költöttek. A statisztikai adatok igazolják, hogy a prohibíció első évében ebből 1 ezer millió dollárt a bankokban helyezték el.

Mióta az Egyesült Államok, a Supreme Court határozatának értelmében véglegesen és alkotmányosan száraz lett, a viszkinek általában a szeszitalnak az ára hihetetlen módon fölment. Ami jó, azt szeretik az emberek és amihez nehéz hozzáférni, annak van a legnagyobb ára — az ár alakulása örök törvényei értelmében.

Hivatalos adatok igazolják, hogy a bootleggerek által eladott viszki hordója megér a mai sanyaru és száraz viszonyok között kétezer dollárt. Szép összeg. Ezt a csekélységet éri egy hordó pálinka, ha egy kvartért igazán konzervatíven tíz dollárt számítunk. Sajnos azonban, egy kvartért sokkal többet kérnek, mint tíz dollárt.

A helyzet körülbelül ez, mióta az ország száraz és nem lehet innivalót kapni:

Egy kvart pálinka New Yorkban huszonöt dollár.

Egy kvart pálinka Washingtonban husz dollár.

Egy kvart pálinka Richmondban tizenöt dollár.

Egy kvart pálinka New Orleansban tíz dollár.

Ezzel szemben, mondják a hatóságok, a legtöbb helyen még ennél is rohamosabban megy fel a szeszital ára. Minél érezhetőbb lesz a szárazság, annál jobban megy fel a pálinkának és egyéb szeszitaloknak az ára.

Lopni kell menni.

A pálinkaárúsítással ma már csak a pénz ösztönzi, egyes ellopása vétekedhet. S ez egyszerű módja is a pénzkeresésnek, mint az a esereberelés, hogy pénzért, — mit pénzért — kis vagyont, először innivalót ad a bootlegger az áldozatnak.

Ellopott kötvényeket sokkal nehezebb értékesíteni, mint lopott viszkít. És azt sem szabad elfelejteni, hogy akkora összeget, mint kétezer tallér, már vasszerényben őriznek, örök járkalnak körülötte és a pénznek még a lehelletére is vigyáznak. Ekkora összegnek az elcsátításához már akkora ügyesség kell, amivel, ha valakiben megvan, már komoly találmányokat lehet véghez vinni.

Ezzel szemben azonban, az emberek kétezer dollárt, ha arról van

szó, hogy egy kis viszkibe kell fektetni, nagyon könnyen megszerkeződik és nagyon sokszor fogalmuk sincsen arról, hogy mit vesznek. És a legtöbb esetben rossz holmit vesznek.

A kormányraktárak.

És még valami. Kétezer dollárt a bankokban hét lakattal zárnak le és hét sárkánnyal őrzik. A kormányraktárakban kétezer dollárt érő viszkít egyáltalán nem őriznek ennyire gondosan.

Mindezt tekintetbe kell venni, ha meggondoljuk, hogy milyen nagy felfordulást okozott legutóbb az a körülmény, hogy a kormányraktárakból egyre-másra vonták vissza az emberek az ott letétbe helyeztet italkészletüket — nem ivási célra.

Ez tudniillik az egyetlen törvényes út, amin az italt ki lehet hozni a kormányraktárakból.

Mikor a prohibíció életbelépett, mindenki tisztában volt vele, hogy visszaélések lesznek. Sőt még azzal is tisztában voltak, hogy nem is kis számban lesznek a visszaélések. De, hogy ilyen nagy számban legyenek, arra igazán senki sem volt elkészülve.

1919 márciusában, mielőtt az alkotmányos, szövetségi szárazság életbe lépett volna, a kormányraktárakból, nem ivási célzattal, összesen 932,604 gallont vontak ki a tulajdonosok. Ezzel szemben, ugyanabban a hónapban, a tulajdonosok 3,589,863 gallont vontak ki ivási célzattal.

A nem ivási célzat.

Ennek az évnak a márciusában, nem ivási célzattal, mert hiszen más célzattal nem is lehet, a tulajdonosok 4,016,938 gallont vontak ki a kormányraktárakból.

Vagyis, körülbelül félmillió gallonnal többet vontak ki az-íden nem ivási célzattal, mint egy esztendővel ezelőtti ivási célzattal.

A nem ivási célzattal kivett italt annak előtte többnyire orvosi célokra használták. A vak is láthatja, hogy, ha nem ivási, mondjuk orvosi célra sokat számítunk, egy millió gallont, a megmaradt három millió gallont esakis hamis célzattal, átluton szerezhették meg az emberek és a törvényt sértik, mikor azt elfogyasztják.

Annak idején, mikor a szövetségi szárazság érvényes lett, a kormány előtt fölmerült a nagy kérdés, hogy mi történjék azzal a rengeteg mennyiségű itallal, ami a kormányraktárakban van?

Nyilvánvaló volt, hogy a készlet egy nagy részét ott kell tartani a raktárakban sok-sok évig, talán ötvenig is.

Az Océánba az itallal!

Voltak méltányos emberek, akik azt ajánlották, hogy a legfoglalt italért a tulajdonosokat a kormány, illetve az országnak, — kártalanítani kell. Hiszen rengeteg vesztettek.

Ezzel szemben voltak szigorú szárazak, akik azon a nézeten voltak, hogy nem kell sok tekintettel lenni a nedves érdekeltségekre, — meg kell fogni az egész készletet és bele kell önteni az Océánba.

Március elcséj a kormányraktárakban nem keveseb, mint 61 millió 970,991 gallon ital volt. Ha a prohibíció előtti, nem ivási célzattal történt visszavonást vesszük alapul, akkor az országnak, ilyen célra, orvosi rendeltetűre legalább hatvanegyszáz esztendőig áll szeszital a rendelkezésére, ha ellenben a "nem ivási célzattal" történt visszavonás olyan arányokban folyik tovább, mint ahogy eddig folyt, akkor a készlet másfél esztendő alatt teljesen ki fog fogyni.

Érdekes megfigyelni, hogy nem ivási célzattal hónapról-hónapra hogyan emelkedett a kivett gallonok száma:

1919 július elcséj nem ivási célzattal kivettek 1,071,659 gallont.

Augusztusban ugyane célzattal kivettek 1,127,603 gallont.

Ez év januárjában kivettek e célzattal 2,183,750 gallont.

Februárban kivettek 1,776,652 gallont.

Márciusban azonban kivettek pont 4,000,000 gallont.

Szeretik az alkoholt.

A visszavont ital nagyrészt alkohol teszi. Tiszta alkoholt az emberek jobban szeretnek, mint a kármilyen más formát. — Ennek meg van a maga oka. Ebből törvénytelen uton italt sokkal alkalmasabban lehet készíteni, mint a kármiből. De viszont az, hogy a tiszta alkohollal szemben milyen nagy a kereslet, bizonyítja, hogy mennyi törvénytértés fordul elő napról-napra.

Hihető ugyan, hogy az alkohol használata erősebb lett az utóbbi időben. De semmi esetre sem lett olyan nagy, mint amelyet a hatóságok kénytelenek napról-napra tapasztalni. A dolog magyarázata nagyon egyszerű. Törvénytelen italt sokkal nagyobb mennyiségben lehet száz százalékos alkohollal készíteni, mint negyven százalékos pálinkából.

Hogyan csappják be az államot.

A bootleggerek több módszert is alkalmaznak a törvény kijátszására és az állam becsapására.

Voltak, akik az engedélyt a kivételre, egyszerűen hamisították.

Voltak azután olyanok, akik a fidevittel igazolták, hogy ők nem ivási célzattal veszik ki az italt, valójában azonban mégis csak ezzel a célzattal vették ki.

Alakultak nagy számban "gyárak", persze picike gyárak, azzal a célzattal, hogy ők parfümöt készítenek, vagy patent medecínát. Mind a kettőhöz nagy mennyiségben van szükség az alkohorra.

Ezért alakultak a derék picike gyárak.

Megvették az alkoholt a tulajdonosoktól öt dollárjával gallononként és eladták huszonötért. Azután megint mentek és megint vettek. Kicsiben csinálták, de elég szép pénzezséket kerestek az üzletben.

Persze a nagy csirkefogók, a kriminalisták, nem elégszenek meg ilyen kis haszonnal és ilyen kicsi forgalommal.

Ők mindenképp nagyot akarnak.

Pálinkakészítés nagyban.

Ezek a fiúk a régi jó világban szintén kicsiben csinálták. Akkoriban csak arról volt szó, hogy törvényen kívül csináljanak pálinkát azért, hogy ne kelljen az adónak alávetni.

Jött azonban a prohibíció és ők észrevették a lehetőségeket. A lehetőség annyiban állott, hogy a míg régen egy pálinkafőző masina mondjuk megért ötezer dollárt, — most megér ötvenezret. Olyan nagy a különbség a készített ital mennyiség között.

Ahol eddig naponként a moonshinerek készítettek öt gallon pálinkát, ott ma készítenek ötvenet.

Annyit keresnek, hogy egyáltalán nem bánják, ha a prohibíciós felügyelő néhanapján megjelenik és összetöri a masinájukat. Annyi pénzük van, hogy azonnal vehetnek újat. Az ilyen elemi esapást beszámítják az előzetes kiadásokba.

Az állam nehéz kérdése.

Az, hogy a moonshinereket és a bootleggereket az állam letörje, igen nagy kérdése. Legelső rangú szakértők török a fejüket azon, hogyan lehetne segíteni, hogy a földalatti titkos utakon ne készítsenek pálinkát és ne adják el azt.

Most, hogy a legfelsőbb bíróság alkotmányosnak mondta ki a tizen nyolcadik alkotmánymódosítást és a Volstead-féle törvényt, ami a prohibíció betartásáról intézkedik, a végrehajtó hatalom nagy probléma előtt áll. A törvényt mindenáron be kell tartani.

A törvény betartására pedig összevissza csak ezeröttszáz ember áll az ország rendelkezésére.

A városban isznak.

A hatóságok is tisztában vannak azzal, hogy a törvényt legnehezebb a városban betartatni.

A prohibícióra való szavazás idején a városiak mind, kivétel nélkül nedvesek voltak. A jó vidék szavazta az országot szárazra.

Már most azokon a helyeken, ahol a nép maga száraz, nagyon könnyű a törvény betartásáról gondoskodni. A nehézség ott van, ahol a nép csak a törvény kényszerítő ereje következtében száraz.

Amerika azonban eddig még minden nehézségen túltette magát. Nagyon valószínűnek látszik, — hogy ezt a problémát is el fogja intézni.

A

NEM
Ha
behunyom
magam
fajon, am
száll a sz
azok a ha
mint amel
Akkor
tem a sz
szobámba
alkony
lefejttem
zettel hal
ródp
A sz
gorozott
tam a Tal
barna z
keje bill
puha, keze
szobát, a
vázákban
mindenek
a törékeny
Ebbe
palokat k
kon át ról
Már h
találkozá
barátom
esukva
kat. Esz
ajtó, a le
arra eszm
mat és a
Ma
rátom.
aludhatta
Ideges
— Ha
A bar
— De
A sz
— Ne
— Ha
— Ny
re és hall
együtt, de
A bar
Nem
hetünk
Nagy
szót fogad
és vállvon
Amikor
en letám
letlen are
— F
Elmos
— Pa
gethetünk
A szék
dett és ne
— Kü
Mi bajod
Odame
— Ni
Sőt. Tud
embere áll
Hihet
— Tal
— Az
— M
— Há
— Ne
ta szemre
ilyen bar
— Ne
hangon
semet.
A bar
— Sz
— Sz
— Sz
— K
— Sz
— Na
Madonna
mely róluk
szemeket
kép.
— E
— Sz
Elh
A házt
tekintet
amilyen
Egy
— B
— Ne
— Biz
— Biz
— Tal
melyen
— Ni
— Te
— It
— Na

A szőke leány

NEM nagyon régen történt. Ha lehajtom a fejemet a tenyerembe és behunrom a szemem, egész világosan látom magam előtt a mult eseményeit. Ha alkonyat tájon, amikor az esthomály lassan, lopva leszáll a szobámra, lefekszem a diványra, ugyan azok a hangulatok surrannak be a lelkembe, mint amelyeket akkor éreztem.

Akkor is csak úgy alkonyattáján szerettem a szobámat. Ha bárhol esatángoltam, a szobámtól bármily távolság választott el, az alkony mindig hazahajtott. Otthon azután lefeküdtem a diványra és visszafojtott lélekzettel hallgattam a szomszéd lakásból átsűrődő zongorahangokat.

A szomszédos lakásban minden este zongorázott valaki. A pillantásaimmal áthatoltam a falon és magam előtt láttam a nagy, barna zongorát. Láttam, amint a koromfekete billentyűk a hófehér, hosszú, keskeny, puha kezek tovasiklanak. Láttam az empire-szobát, a falakon az aranyrámás képeket, a vázákban az illatozó, kinyitott virágokat. És mindenek előtt, láttam a kezek tulajdonosát, a törekeny testű, kékszemű, szőkehajú leányt.

Ebbe a leányba szerelmes voltam. Napalokat keresztül róla álmodoztam, éjszakákon át róla álmodtam.

Már hónapok óta tartottak ezek a titkos találkozásaim, amikor egy este meglepett a barátom. Ott feküdtem a diványon, a szemem csakva volt és hallgattam a mámorító hangokat. Észre se vettem, amikor kinyitott az ajtó, a lépéseinek nesztét se hallottam, csak arra eszméltem fel, hogy valaki rázza a vállamat és a nevemet kiáltja.

— Már régen itt vagyok — mondta a barátom. — Percek óta rázlak. Nagyon mélyen aludhattál.

Idegesen mordultam rá.

— Hagyj most békén... Ne zavarj...

A barátom fölnevetett.

— De, miben zavartalak?

A szomszéd lakás felé mutattam.

— Nem hallod a zongorát?

— Hallom.

— Nézd, Űlj oda a sarokba, arra a székre és hallgasd te is a zenét. Hallgassuk együtt, de szólnod nem szabad.

A barátom esodálkozva nézett rám.

Nem értem az egészet. Azért beszélgethetünk.

Nagyon érelyesen nézhettem rá, mert szót fogadott. Beült a szobám egyik sarkába és vállvonogatva hallgatott.

Amikor a szomszédban elmult a zene és én letámolyogtam a diványról, a barátom kelleetlen arccal kérdezte:

— Fel szabad már kelnem?

Elmosolyodtam.

— Paranesolj, édes öregem. Most beszélgethetünk.

A széket odatolta az ablakhoz, ráereszkedett és nézett kifelé az utcára.

— Különösen viselkedel — mondotta. —

Mi bajod van?

Odamentem melléje.

— Nincs semmi bajom — mondottam. —

Sőt. Tudd meg, hogy a világ legboldogabb embere áll előtted.

Hihetetlenül nézett rám.

— Talán szerelmes vagy?

— Az vagyok.

— Mióta?

— Három hónapja.

— Nem is szóltál nekem róla — mondta szemrehányó hangon. — Eltitkoltad. Hát ilyen barátod vagyok én neked?

— Ne haragudj — válaszoltam vidám hangon — hogy magamba zártam nagy érzéseimet.

A barátom kíváncsiszkodott.

— Szőke? Barna?

— Szőke.

— Szemei?

— Kékek.

— Szép?

— Nagyon szép. Láttad már a festők Madonna képeit? Láttad azt az ártatlan báj, mely róluk leírja? A tengermélységű kék szemeket? Hát olyan. Egy élő Madonna-kép.

— És ő is szeret?

— Szeret ő is.

Elhallgattunk. Néztünk kifelé az utcára. A háztetők felett, a borongó ködön átszállt a tekintetünk és nyargalt tova, olyan messzire, amilyen messzire már nem is látni.

Egy idő múlva megszólalt a barátom.

— Én nem ismerem?

— Nem.

— Biztos?

— Biztos.

— Talán láttam már valahol. Nincsenek mélyen ivelt szemöldökei?

— Nincsenek.

— Te hol ismerkedtél meg vele?

— Itt.

— Nálad volt?

— Nem. Nem volt nálam.

— Akkor nem értem.

— Nagyon esodálkoztam, hogy a barátom ennyire értelmetlen. Ott ült az előbb a szobámban, hallhatta hogyan társalogtam a falon keresztül a leánnyal és mégis ilyen kérdéseket tesz fel.

— Pedig nagyon egyszerű a dolog — mondottam. — Itt lakik a szomszéd lakásban. Az előbb hallhattad is zongorázni.

— Ahá, — defült fel a barátom arca. —

Hát ez volt az érthetetlen viselkedésed oka? Ő belé vagy szerelmes?

— Ő belé.

— Gyakran vagytok együtt?

Derűs arccal válaszoltam:

— Minden este. Amikor leszáll az alkonyat, lefekszem a diványomra, ő meg odaül a zongorához, ez az ostoba fal, mely kettőnk között elterpeszkedik, eltűnik ilyenkor innen és mi órák hosszat elbeszélgetünk... Az előbb láthatad...

A barátom furesán nézett rám.

— És mindig csak így beszélgettek?

— Mindig.

— És sohase voltál vele együtt?

Nyugtalanított a barátom értelmetlen beszéde.

— Furesa. Mondottam, hogy minden este együtt vagyok vele. Igazán értelmetlen vagy ma.

— Igen. De úgy értem, hogy máshol nem találkozol vele?

— De igen. Az álmaimban. És akkor gyakran megsimogatom a szőke haját és nézek bele a kék szemébe.

A barátom elnézett a levegőbe.

— De egyszer csak találkoztatok máshol is? Amikor megismerkedtetek.

— Nem. Itt ismerkedtem meg vele.

— A falon keresztül?

— Igen.

— Máshol még nem is láttad, csak a falon keresztül és az álmaidban?

— Nem.

A barátom végighuzta a tenyerét a homlokomon.

— Olyan forró a homlokod, mint a tűz, — mondotta. — Szinte éget.

Azután hetekig nem találkoztam a barátommal. Egy este azonban újból fölkeresett az alkonyat idejében. Ott feküdtem akkor is a diványon és szüresölgettem a meghitt találkám édeségeit.

Szó nélkül jött be a szobába, odavitt egy széket a sarokba és hallgatott. Amikor a szomszéd lakásban elhallgatott a zene, közelebb jött hozzám.

— Gondolkoztam az eseteden, — mondotta. — Különösnek találom.

— Mit találsz különösnek?

— Hogy a rajongásig szerelmes vagy egy leányba, akit még sohase láttál.

— Ejnye, ne bolondozz velem. Mondtam, hogy naponta látom.

— De hogy láthatod? A falon még nem hatolt át ember tekintete.

Nem akartam válaszolni. Úgy éreztem, hogy az ügyemhez senkinek, még a legjobb barátomnak sincs beleszólása. De azután mégis magyarázatni kezdtem.

— Nézd. Ha lefekszem a diványra és az ideáalom túlról megnyomkodja a zongorájának a billentyűit, leromboldódik, eltűnik a kettőnk között elválasztó fal. A két szoba egy nagy szobává olvad össze és mi együtt vagyunk, beszélgetünk egymással. En néha megsimogatom a fehér kezét; ilyenkor hálásan néz reám és piros ajkát csókra nyújtja.

A barátom idegesen felugrott a székről.

— Még most sem érted? — kérdeztem tőle mosolyogva.

— Ej, nem lehet veled beszélni... Beteg vagy.

Megelégedettséget éreztem magamban. — Láttam, hogy a leányt kivülem senki sem tudja megérteni. Örültem, hogy a leánnyal összehozott a sorsom. Mi történt volna, ha mi nem találkoztunk? Külön-külön eltűnt volna, talán világrészek választották volna el bennünket és egymás létezéséről nem is tudtunk volna.

Még két hónapig éltem a legzavartalanabb boldogságban. Olyan boldog voltam, a milyen boldog talán sohase leszek.

Egy este hiába vártam, hogy fölcsendüljenek a zongorahangok. Siri esend uralkodott a szobában. Kinban fetrengve hanykolódtam a diványon és a szívem nagyon fájt. Elkekerített, hogy megcsalt a szerelmemem. Szenvedéssel keservesen megfiztettem az előző, hónapokig tartó boldogságomat. Egész éjjelen keresztül kimeredt szemekkel vártam, lestem, hogy mikor csendülnek fel az ismerős hangok.

Hiába vártam.

Napokig hiába vártam. Elmaradt. Megcsalt. Hütlén lett hozzám.

Irta:
Barcza Béla

A barátom abban az időben gyakran volt nálam. Vigasztalt. Úgy bánt velem, mint egy nagy gyerekkel.

Amikor a kétségbeesésem már a tetőpontra hágott, megpróbált a leánnyal kiábrándítani.

— Nem érdemli meg — mondotta, — hogy ennyire bánkódj utána. Hütlén teremtés. Révedezve néztem magam elé.

— Ne bántsd őt — válaszoltam. — Még minden jóra fordult. Még jelentkezhet. Még az enyém lehet újra.

— Visszafogadnád?

— Hogy visszafogadnám-e? A lelkemben erre a gondolatra felbugyborékol az öröm, az ereimben felpezsdül a vér. — Ha visszajönne, magamnál tartanám és soha sem engedném ki a karjaimból.

— De látod, hogy nem jön.

Lehajtottam a fejemet.

— Úgy érzem, hogy soha többé nem jön vissza.

A barátom felajánlotta, hogy ő beesneget a lakásba és beszélni fog a leánnyal.

— Nem. Azt nem — kiáltottam. — Azt nem engedem.

— Miért?

— Nem szabad neki tudni, hogy be vagy avatva a titkunkba. Azzal végkép elriasztanám.

— Akkor bemegyek a házmesterhez — mondta a barátom.

— A házmesterhez?

— Igen. Nála érdeklődöm.

Gondolkoztam.

— Nem. Azt se engedhetem meg — válaszoltam. — Nem akarom a lányt hírbe hozni.

— Nem lesz belőle neki semmi kára. Nem is a leányra kérdezek, hanem az egész családra.

Magam elé néztem.

— Ezt talán meg lehetne tenni. Igen. Ezt megteheted.

Amikor már az ajtóban volt, utána szóltam:

— De ne kérdezz semmi mást, minthogy kik laknak itt mellettem.

— Nem kérlelek mást.

— Más iránt ne érdeklődj.

— Nem érdeklődöm más iránt. Nyugodt lehetsz.

Nem bíztam benne.

— Veled megyek én is — mondottam.

A házmester alázatosan fogadott bennünket. Kérdésünkre készséggel válaszolt.

— Az a lakás már egy hete üresen áll. Nem lakik benne senkise.

Feljajdultam.

— Az előbbi lakó elköltözött?

— Igen. Már egy hete.

— Hová költözött?

— Azt nem tudom — válaszolta a házmester. — Egy napon eltűnt a lakó. Pár nap múlva a butorokat is elvitték. Úgy, hogy most a lakás kiadó.

— Maga se tudja, hogy hova lett?

— Nem. Fogalmam sincs róla.

— Hogy hívják?

A házmester egy női nevet mondott. Idegesen kérdeztem:

— Egy nő lakott mellettem?

— Igen. Egy nő.

— Egyedül?

— Egyedül.

A barátom bátortalan hangon megkérdezte:

— Milyen nő volt az? Idős? Fiala?

A házmester bámulatos elragadtatással beszélt:

— Olyan gyönyörű nőt még soha se láttam...

Megragadtam a házmester karját.

— Szőke haja volt? — kérdeztem.

— Szőke.

— Kék szemei?

— Igen. Olyan kék szemei voltak, mint az égboltozat.

A barátom esodálkozva hallgatta a párbeszédünket. A fejét rázogatta. Azután megfogta a karomat és fölvezetett a lakásomba. Én mindjárt ágyam dőltém. A testemen törő láz nyargalt keresztül. Hetekig eszméletlenül feküdtem.

Azóta mindenfelé keresem ezt a leányt. Beutaztam miatta az országrészeket. Kerestem már fenn a jeges tengerek körül és a déli, tropikus, meleg tájakon. De hiába. Nem tudok ráakadni.

Az egész eset nem nagyon régen történt. Ha lehajtom a fejemet a tenyerembe és behunrom a szememet, egész világosan látom magam előtt a mult eseményeit.

Japán elnyomatás alatt

A VILÁGHABORU sokat hangzottatott céljainak egyike az elnyomott kis nemzetek felszabadítása volt.

A szövetségesek azonban csak a központi hatalmak függetlenségére törekvő népeinek felszabadítására gondoltak, amikor ezt a célt világgá kürtölték. Angliának eszé ágában sem volt az iredet, a hindukat, az egyiptomiakat felszabadítani, Franciaország nem gondolt afrikai elnyomott népeinek függetlenítésére, Japán mélyen hallgatott a koreaiakról, akiknél nagyobb elnyomás alatt talán Erdély magyarjai sineseznek.

Az iredet módját éjtik annak, hogy küzdelmükről, elnyomásukról tudomást vegyen a világ. Az angol kormány, amelynek rém sok gondot, kellemetlenséget okoznak, hiába igyekszik szépíteni a helyzetet, az ir propaganda terjesztőinek van gondjuk arra, hogy a világ minden nemzete lássa az országában folyó eseményeket s rokonszenvvel nézze az iredet függetlenségi törekvéseit.

A hinduk, egyiptomiak és egyéb elnyomott népek feljajdulását már ritkábban halljuk, még nehezebben jut el körünkbe a japán zsarnokság alatt levő koreaiak millióinak sirama.

Amerika, amely őszintén a világ összes elnyomott népeinek felszabadítása végett ragadott fegyvert és sietett a szövetségesek segítségére, az egyetlen tolmácsolja manapság azoknak a nemzeteknek, a melyek nem érték el szabadságukat a világháború által, zsarnokság alatt nyögnek ma is, csak azért, mert a győzők oldalán álltak át a világ rémes vajadását. A hatalmas amerikai sajtó nem hallgat a szövetségesek elkövetett hibáiról, nem hallgat a jogtalanságok bűneiről. Szót ad a szóvalan szét-darabolás ellen tiltakozó Magyarországnak, meghallgatja az iredet panaszeit, elküldi munkatársait a Messze Keletre is, hogy a koreai nép szenvedéseire is rámutathasson.

Koreai fiatal asszony gyermekével.

A The Christian Science Monitor tudósítói elmentek Koreába, ebbe a kis félszigetországba, hogy a saját szemükkal győződjenek meg arról, hogy mi igaz azokból a borzalomból, amikről nagyrítván kiszivárognak hírek, a japánok minden óvintézkedése dacára is.

Korea az a félsziget, amely Japán mögött, Manchuria testéből nyúlik ki a Sárga tenger és a Japán tenger közé. Csak 17,000,000 lakosa van. Alig háromszor annyi, mint New York városának. Ez a kis ország évszázadokon

Korea népe kétségbeesve várja a jövőt. — Amerikai újságírók az elnyomottak országában. — "Vigyázz a nyelvedre." — Zsarnoki uralom a testvériség jelszava alatt. — Tilos az iskolákban a koreai nyelv. — A világtörténelem legvéresebb forradalma.

Jelenet egy koreai utcai árus előtt.

keresztül remete királyság volt. Idegen nem léphette át a határát, pedig civilizációjának megismerésére, amely oly régi, mint maga a világ, ugyancsak sokan törekedtek. Sokat beszéltek róla világszerte tíz évvel ezelőtt, amidőn Japán, amelynek utjában volt ahhoz, hogy Manchuriába befészkelhesse magát, nemzetközi törvények előírása szerint, de tényleg durva erőszakkal anektálta, magába olvasztotta ezt az ősi országot.

Mint minden beolvastott vagy meghódított országban, az új fenntartóság, Koreában is csak katonasággal tudott kormányozni Japán. A zsarnoki katonai diktatúrát az elmúlt márciusban meguntta a koreai nép és fellázadt. Japán a lázadást olyan kegyetlen módon nyomta el, hogy a világbeke megteremtésével bajló európai nemzetek is megbotránkoztak rajta. A forradalom véget ért, de a forrongás tovább tart a lelkekben.

Hogy mi sérti, lázítja, keseríti el a koreaiakat, azt megtudták a Christian Science Monitor tudósítói, akik Seoulnak, Korea fővárosában figyelték meg a viszonyokat és szereztek alapos értesülést a japánok zsarnoki módszereiről.

Koreában "Vigyázz a nyelvedre!" az első tanács manapság, írja a tudósító. Óvatosan kellett köznünk koreai hazafiakkal, hogy kik vagyunk és mi a célja jövetelelünknek. Csakhamar küldöttség keresett fel bennünket, amely diákokból, lelkészekből, kereskedőkből állott. Meghívták bennünket egy magánhához lakomára. Nyilvános helyen nem beszélhet koreai idegenrel.

A koreaiak az ő sajtóságos, színes nemzeti viseletükben fogadtak bennünket. Koreai szokás szerint, harisnyás lábukat keresztbe téve, leültünk a szőnyeges padlón s úgy hallgattuk meg a nemzet panaszeit.

Bevallották, hogy Korea anektálása nemesak a japánok bűne, de a koreai népé is. Nem törődött az ország sorsával, kibujt a felelősségek alól s mindent a kormányra bízott. A kormány tagjai azonban lelkiismeretlenek, korruptak lettek, eladták a nemzet jövetelel forrásait a különböző hatalmaknak, hogy ők maguk meggazdagodhassanak. Különösen Japán igyekezett mindenre rátenni a kezét. A koreai nép gyenge volt s így a hatalmas japánok könnyűszerrel nyakába tették az igát. A koreaiak még ekkor is bíztak, mert Japán az Egyesült Államokkal, Angliával és Oroszországgal kötött szerződéseiben minden alkalmal

lomal bízottította Korea területi épségét, függetlenségét. A sok biztosításnak a vége mégis az anektálás lett.

Japán úgy vonult be Koreába, mint a testvér a kisebb testvérehez. Azt mondotta, hogy a boldogulás útjára vezet a koreai népet. Japán tényleg sok modern utitást hozott be az országban. Volt is rá gondja, hogy a világsajtóba bekerüljön, hogy miképpen modernizálja Koreát. Evvel csak az volt a célja, hogy a világ azt következtesse, hogy a koreaiak boldogabbak a japán uralom alatt, mint amilyen boldogok azelőtt voltak. Avval persze nem diésekedett, hogy a haszon minden ujításból japán zsebekbe vándorolt. Azt sem hangzottja, hogy legalább is egy millió koreai kénytelen volt Manchuriába és Szibériába kivándorolni, mivel japánok kaparintották a kezükbe a legjobb földeket, az erdőket. Az ipar és kereskedelem is japán kézbe került. A koreai iparos és kereskedő által rendelt árut hetekig tartja a japán hatóság a vámházban, míg a japán iparos, kereskedő címére érkező árut azonnal kézbesíti. A japán ellenőrzés alatt levő bankok csak a japán kereskedőt, iparost támogatják.

Az iskolákban a gyermekeket japánoknak nevelik. Japánosítás folyik az összes vonalakon. A Korea történelméről szóló könyveket elkobozták a japánok. Aki megtartott ilyen könyvet, azt nyilvánosan megostorozták, vagy börtönbe vetették. A gyermekeket arra oktatták, hogy vesse meg a koreai nyelvet, irodalmat, művészetet — s csak a japán civilizációra legyen büszke. Koreainak nem szabad a külföldre mennie, ha valamelyik mégis elmenekül és Európában vagy Amerikában kiműveli magát, annak nem szabad visszatérni szülőhazájába. Koreában kevés elemi iskola van, a felsőbb iskolák száma meg csak öt. Minden iskolában japán a tanítók legnagyobb része. Egy hónappal ezelőtt még a kis leányok tanítói is egyenruhás, kardos katonák voltak. Az iskolákban csak japánul szabad beszélni s a könyvek csak japán tankönyvek.

A gyermekek nem tanulnak sem mit sem egyébről, mint Japánról. A történelem elmondja, hogy Korea kérte Japánhoz való esatolását s Japán nagykegyesen keölere fogadta ezt a kis országot. A japán földrajz azt mondja, hogy Japán uralja az egész világot. Az amerikai misszionáriusok iskoláit bezárnák, ha George Washingtonról, a Nemzetek Ligája céljairól tartanának bennük előadást. Ezek

nek az iskoláknak sem szabad semmi egyebet tanítani, mint amit a japánok előírnak.

A koreaiak azt állítják, hogy Japán tőlük kapta a civilizációját, ők viszont Kínától nyerték azt. — Koreától vette át Japán a betűit, az építési módját, a ruhaviseletet, a művészetet. Ezért fáj a koreaiaknak, hogy most Japán mindent ki akar irtani, ami koreai.

Koreában nines újság, amelyet koreai szerkesztene. Japán katonaság és rendőrség nyüzög az utcákon. Négyülést engedély nélkül tartani tilos. Még a templomban is jelen van a japán rendőr, hogy szabadságról, Wilson elnök tizennégy pontjáról, a békekonferencia működéséről, háborúról szó ne eshesék. Egy iskolás gyermeket börtönbe vetettek, mert iskolai dolgozatában Napoleon nevét merete említeni.

Nines politikai élet. Minden előírás szerint történik. Engedély nélkül ugyszólván semmit sem szabad tenni. Jellemző eset, hogy az amerikai misio kórházának házmeesterre lévén szüksége, engedélyt kellett kérni, hogy fogadhasson egyet. Nem szabad engedély nélkül felszerelést vásárolnia, alkalmazottakat fölvennie, a látogatási órákat megváltoztatnia.

A japán azt vallja magáról, hogy nem tévedhet. Ha mégis téved, azt nem ismeri be. Megtörtént a legutóbbi népszámlálás alkalmával, hogy egy fiut és anyját férj és feleségnek tüntetett fel a népszámláló. A fiu helyre akarta igazítani a tévedést, de nem ismerte el azt a népszámláló hivatal. Arra kényszerítette a koreait, hogy indítsón válópert, váljon el törvényesen s akkor kigazítják a népszámlálási adatait. A koreai kénytelen volt a saját anyja ellen válópört indítani. Amikor a választ kimondták, a népszámlálási lapon úgy jegyezték be őket, mint fiut és anyát.

Koreai előkelőség "ünnepi" öltözékben.

Korea fellázadt a japánok zsarnoksága miatt, de katonaság, fegyver, munició híján csakhamar meg hajolt ismét a kis sárga emberek kardja, puskája előtt. A lázadás csak abban állott, hogy otthagyták munkáját, becsukta boltjait, kivonult az utcára, éltette Koreát.

Sok mindent mondtak, panaszkodtak el még a koreaiak az amerikai újságtudósítóknak. Kijelentették, hogy Korea nem elégszik meg reformokkal, sajtószabadsággal, a katonai uralom megszüntetésével, polgári bírósággal, Korea függetlenségét akar s a koreai nép nem nyugszik bele soha abba, hogy a japánokkal együtt éljen.

AZ

Az öreg plajbászt és zett a száma örömtől és es...

— Hé...

csak!

A vén...

egy megkop...

seprővel a k...

bén és ijedte...

— Kité...

nak, csak te...

— Hiszen m...

a jó lélek!

És keres...

rökönyödés...

Az öreg...

mult a csele...

— Nem...

talak.

— Már...

— Igen...

— Még...

cia frajlává...

— Jóf...

Trézi...

dig bement...

falra akaszt...

a feleség...

hitvestársat...

öt és elmen...

már nines...

egyetlen gy...

finom és gy...

kal, aki es...

siklott szép...

simogató kez...

— Az apát...

apára, aké...

get, amely...

nyai kéz ma...

— Az öreg...

tette fel a...

ismerte a...

végtelen m...

aminő a sz...

Gáspár a...

életét, nem...

dült. Anny...

kat épül...

fejét nem...

Meghalt...

tudta, mi a...

bászt és szá...

hat hosszú...

után, amik...

pirossal od...

elé és halk...

Trézi meg...

— Tíz...

forint. E...

Meg vagy...

— A kép...

honnan egy...

lott s a jó...

csillogott v...

— Kint gy...

pitvarból be...

— A t...

szonyt.

Marika...

ez arca a fr...

fűszagos...

— Az öreg...

adást és b...

— Mar...

meghatotts...

kezdünk. R...

sege megse...

már felszab...

hatsz majd...

gyütt meg...

Bálba is...

— Az öreg...

ke szemöld...

is nem tudt...

sietve meg...

boldogan ro...

ban kezdte...

— Mad...

sez vous!

— Es az...

ben a mest...

Hancin...

nak. Amig...

téve dolgo...

nyának, ad...

zonyult, de...

re osszerop...

deg ősi sz...

köhögött s...

lett a váuk...

tudás orvos...

esuzáskor...

nak:

— Ha...

uratyja meg...

a délvidék...

— Hav...

AZ APA

Az öreg Szánthó kezébe fogott egy ácsplajbászt és számadást csinált. Mikor végzett a számadással, kipirult az arca a lázas örömtől és elkezdett habógni:

— Hé! Habó! Anyjukom, édes! Gyere csak!

A vén szolgáló, aki a pitvarból éppen egy megkopasztott csirke tollait söpörte ki, seprővel a kezében megjelent az ajtó küszöbén és ijedten mondta:

— Kit tetszik szólítani a tekintetes urnak, csak talán nem a tekintetes asszonyt? — Hiszen már hat esztendeje, hogy meghött a jó lélek!

— És keresztet vetett magára a nagy meg-rökönyödéstől.

Az öreg Szánthó egy kissé bambán bámult a eselédre, aztán zavartan motyogta:

— Nem jól hallottad, Trézsi. Téged hit-talak.

— Már hogy engem?

— Igen. Hol a kisasszony?

— Még nem jött haza a sétából. A francia frajlával ment.

— Jól van, csak ezt akartam tudni.

Trézsi visszavonult. Az öreg Szánthó pedig bement az oldalszobába és megállt egy falra akasztott kép előtt. A kép olajba festve a feleségét ábrázolta, a jó, hűséges, dolgos hitvestársát, aki hat évvel ezelőtt, lthagyta őt és elment egy esőndesebb világba, ahol már nincs gond és vesződség. Itt hagyta egyetlen gyermekükkel, szerető szívüknek finom és gyengéd hajtásával, Mariska leányukkal, aki csak tíz éves volt akkor, mikor lesiklott szép, szőke fejéről az édesanyja puha, simogató keze.

Az apára maradt akkor a leány, az öreg apára, aki mélyen átérzte a nagy felelősséget, amely abban a pillanatban, hogy az anyai kéz mereven elnyult, rá hárult.

Az öreg Szánthó Gáspár keményen vetette fel a fejét. Erős, elszánt fej volt, nem ismerte a szédülést, még az olyan sötét és végtelen mélységű örvény szélén sem, mint aminő a szerető hitves sírja; Dehát Szánthó Gáspár ácsmesterségén kezdte az eszebirő életét, nem esoda, ha nem egy ilyen szédült. Annyszor járta a szédítő magasságokat épülő házak fedélgerendái közt, hogy fejét nem huzta le magához semmi mélység.

Meghalt az asszony és Szánthó Gáspár tudta, mi a kötelessége. Elővette az ácsplajbászt és számadást csinált. Akárcsak most, hat hosszú és munkától verejtékes esztendő után, amikor a számokkal teleirt árkus papirossal odaállt a felesége olajfestésű képe elé és halkán, hogy a pitvarban tevesiklő Trézsi meg ne hallja, elkezdett dicsőíteni:

— Tízezer pengő forint. Tízezer pengő forint. Ennyit gyűjtöttem a leányunknak. Meg vagy elégedve, anyjukom, édes?

A kép meg lehetett elégedve, mert valahonnan egy napsugár éppen a szemére siklott s a jóságos, öreg szem mintha örömtől csillogott volna.

Kint gyermekes kacagás hangzott s a pitvarból behallatszott a Trézsi hangja:

— A tekintetes ur már várja a kisasszonyt.

Marika berontott a szobába. Piros volt az arca a friss, kora őszi levegőtől és a ruhája fűszagos.

Az öreg Szánthó zsebébe dugta a számadást és boldogan fogta meg a lánya kezét.

— Marikám — kezdte büszkén és némi meghatottsággal — mártól fogva új életet kezdünk. Egészen újat. Az Isten ő szent fel-sége megsegített: a jövőd biztosítva van. Most már felszabadultam én is. Nem panaszkod-hatsz majd, hogy mindig csak dolgozom, e-gyütt megyünk mulatságokba, bába. Az ám! Bába is. Mert jön a tél és...

Az öreg meg volt hatva. Eszterhás, szürke szemöldökét sűrűn ronogatta össze s végül is nem tudta befogadni a mondókáját, hanem sietve megcsókolta a leányát. Marika pedig boldogan rohant ki a szobából és már a pitvarban kezdte kiabálni:

— Mademoiselle! Mademoiselle! Réjouissez vous! Une grande nouvelle!

Es az idegen szó oly furcsán hangzott ebben a mestergereadás, egyszerű házbán.

Hanem a sorsnak kegyetlen ötletei vannak. Amíg az öreg Szánthó éjt-napot egyívé téve dolgozott, hogy vagyont gyűjtsön a leányának, addig esodaerős, kemény embernek bizonyult, de amikor elkezdett pihenni, egyszer re összeroppant. Megcsapta valami bolond hi deg őszi szél s ettől ágynak dőlt. Lába lett, köhögött s egy napon köhögés közben véres lett a vánkosa. Az orvos, a városból hívott tudós orvos azt mondta rá: tüdővérzés. Bucszúskor pedig halkán megsugta Marikának:

— Ha azt akarja a kisasszony, hogy az uratyja megérje a tavaszt, akkor sietve vigye a délvidekre.

— Hova? — kérdezte Mari szepegeve.

— Vigye el Lussinba. Nincs messze és ki-tűnő hely.

Marika az orvos tanácsát óvatosan közölte az öreg apjával. Az öreg Szánthó hallani sem akart róla. Ugyan! Bolondság! Majd rendbe jön ilyen számárság nélkül is.

A tetszhalál

1919 október 28-án Berlinben egy élettelennek látszó betegápolónőre találtak. A legközelebbi tetemnézőbe vitték, ahol a hatósági orvos megállapította, hogy az asszony halott, mert "teljesen meg volt merevedve, érverése hiányzott, lélegzés és kimutatható szívműködés nem volt nála észlelhető." Az asszonyt kivitték a halottaskamrába, felravatalozták és a koporsóra még a fedelet is rátették. Másnap reggel azután megint elhívták a hatósági orvost, mert az asszonynál, amikor felhőrneműjén a jelzést keresték, jelek mutatkoztak arra, hogy él. Az orvos ekkor megállapította, hogy a merev testbe visszatért a lélegzés és a szívműködés és elrendelte, hogy vigyék az asszonyt kórházba. Ez meg is történt és a beteg a kórházban felgyógyult.

Kombinált mérgezési esetről volt itt szó. Az asszony 1.7 gramm morfiumot és 5 gramm veronált vett be — amint a gyomormosás alkalmával kimutatható volt — és így legalább tizenhat óra hosszat tetszhalottként feküdt, az életmegnyilvánulás minden jele nélkül. Olyan állapot volt ez, mint aminőbe az állatok kerülnek a féli alvás idején. Az indiai fakirokról is mesélnek hasonló, hetekig tartó megdermedésről.

A tetszhalál ilyen esete azonban nagyon ritka. Lehetett olvasni olyan híreket, hogy a temetés után exhumáltak olyan holttesteket, amelyekről azt állították, hogy az élet bizonyos jelei még megvoltak állapíthatók rajtuk. Aki a dolgok mélyére hatol, tudja, hogy az ilyen híreszteléseknek semmi alappjuk nincs.

A tetszhalál bebizonyított esete nagyon ritka az orvosi irodalomban. Egy ismert és történelmileg is érdekes példája ennek IX. Szent Lajos francia király esete, akit 1224-ben, huszonkilenc éves korában, az orvosok halottnak nyilvánítottak, de egy órával később, mikor a lelkesek éppen a halotti miséhez kezdtek, életjelet adott. Ujraéledésének alkalmából fogadalmát tett, hogy keresztes hadjáratot fog vezetni és néhány évvel később be is váltotta fogadalmát. De Louis említést tesz arról, hogy egy francia nő, aki otthon a lakásán adott életet gyermekének, elgyengült állapotban gyalog volt kénytelen a kórházba menni, utközben háromszor elájult, a kórházba érkezve pedig negyedszer is eszméletét veszítette, mire az orvosok halottnak nyilvánították. Levitték a halottaskamrába és felravatalozták, de kis idő múlva a holttestet a ravatalról félig leeszva találták és a szemfedő is vissza volt hajtva arcáról. Az asszony nyilván eszméletre tért negyedszer is ájulásából, fel akart kelni, de eközben meghalt.

Dr. Roger jelentésében egy huszonhat éves asszony szerepel, aki 1867-ben kolera-gyanus tünetek között megbetegedett, egy órával állítólagos halála után koporsóba fektették és tizenhat órával később eltemették. Ekkor azonban kopogtatásokat hallottak a koporsóból. Gyorsan kiásták a földből és élve kiemelték a sírból a halottnak vélt asszonyt. A vizsgálat megállapította, hogy a járvány idején lakjuk által tévesen konstataált halálról volt itt szó.

Részegség, bégula, villámütés, elektromos árammal történt szerencsétlenségek, szén-gázmérgezés, alkoholmérgezés vagy markózis esetében ismerik az orvosok a tetszhalált. A kórelőleltal való kivégzéseknél három olyan eset ismeretes, amikor, bár orvosilag konstataáltak a halál beállását, csak tetszhalálról volt szó. Az egyik ilyen eset Bostonban történt, a másik Győrben, a harmadik Szófiában. Annyi tény, hogy az egészségen való erőszakos kártevés bizonyos fokig hajlamossá tesz a tetszhalálra. Olyan egyén, akit erejének teljében ér valamilyen erőszakos sérelem az egészségesében, könnyebben lesz tetszhalott, mint az, aki heteken, hónapokon át betegeskedett és erőállapota meggyengült. A tényleg beállott halál azonban hivatásos orvos könnyen megállapíthatja, mert ennek kétségtelen jelei: a hallálmerevség és a hullafoltok. A berlini ápolónőnek előbb említett esetében a fagyás esetét tévesztették össze a hullámerevséggel és a hullafoltok iránt egyáltalán nem érdeklődtek. Ha ez a két ismertetőjel, a hullámerevség és a hullafolt, hiányzik, úgy az orvos, ha az esetet nem figyelte meg, nem adhat véleményt arról, vajjon tényleg beállt-e a halál, hanem csak a további megfigyelések után lehet abban a helyzetben, hogy véleményt mondjon.

Irta:
Pakots József

Pedig érezte, hogy csakugyan elkelve a meleg napsütés, a más levegő. De gondolt valamire és ettől összeszorult a szíve. Nem, nem és nem! És konokul rázta a fejét.

Hanem egy erős roham után, amikor piros, meleg vér ömlött ki a száján, mégis beletnyugodott az utazásba. És elutazott Marikájával. A nevelőnőt is magukkal vitték, hadd legyen Marikának még valakije.

A tengeri levegő, a melegengető, tüzes napok mintha használtak volna az öreg Szánthónak. Az első hét végén kezdte jobban érezni magát. Kerekese széken kivitette magát a ten gerpartra és félnapot átszunyókált a napon. Utána szinte újra erősnek érezte magát. Mikor visszatért a hotelbe, jókedvűen mondta a hoteltulajdonosnak, akivel a hallban találkozott:

— Küldje fel kérem a heti számlát!

A hotelier felküldte a számlát. Az öreg Szánthó, amikor megpillantotta a drága költségjegyzéket, majd elájult. Rettentő pénzt emésztett fel ez a furdőzés.

Nagyon levert lett. Nem szólt senkinek semmit, de másnap ismét rosszul érezte magát. A második héten az idő nem kedvezett annyira, a tengeren bóra volt, hűvös szelek borzongatták meg a part pálmáit s a betegnek a szobában kellett tartózkodnia. A hét végén pedig megint kérte a számlát és aznap este újra tüdővérzése támadt. Az orvos azt mondta, hogy valami nagy belső felindulás miatt. Nagyon rossz éjszakát töltött rá.

Másnap reggel aztán a következő különös parancsot adta Marikának:

— Ird meg a Trézsinék, hogy esomagozja be gondosan az édesanyád olajfestésű képét és küldje el ide!

A harmadik hétnek is végére járt, amikor a kép megérkezett. Eppen a heti számlát forgatta a kezében a beteg. A képet oda függesztette az ágyával szemközt és mindenkit kiküldött a szobából. Lába lehetett, mert rögtön elkezdett a képpel fennhangon vitakozni.

— Beláthatod, anyjukom, édes, hogy nem tehetek róla. Ez a komisz betegség levert a lábamról. Ötszáz pengő forintot költöttem el három hét alatt. Sok, ugy-e, nagyon sok? Az édes leányunktól veszem el. De hát mit csinálnak? Mondd, mi csinálnak?

A beteg makaesul nézte a képet és egyre jobban elborult az arca. Aztán keserűen tört ki:

— Látom, jól látom, hogy haragszol rám. Igazad van. Meglopom a leányomat. És mi lesz még? Évekig elhuzhatom így és lassanként el fogom herdálni a lányunk minden pénzét. Nem lesz majd semmije. Koldus lesz, ugy marad, mint az ujjam. A mi édes gyermekünk, a mi szép virágszálunk... Jaj!...

Kint hevesen zörgette a bőra az ablakot. Nagyon viharos, esunya idő járt a tengermentéken. A beteg felnyögött és tovább beszélt. A szavai egyre zavarosabbak lettek és könnyek peregtek végig öreg, megviselt arcán:

— Rossz, kutya ember vagyok, anyjukom. Ne nézz rám olyan szemrehányóan. Rossz, kutya ember vagyok.

Elhallgatott. A képet nézte sokáig, éles vérese-tekintettel. Egyszerre csak valami különös gondolata támadhatott, mert az arca kifényesült az örömtől és levegő után kapkodva, mohón tördelte a szavakat:

— Megvan! Megvan! Nem vagyok már kutya ember, anyjukom! Ismerd be, hogy nem vagyok. Nem teszem koldussá a lányunkat. Meglátod. Na, mosolyogj már rám. Nem mo solyogsz? Látom, nem hiszel nekem. Hát várj csak. Mindjárt látni fogod.

A beteg nagy erőlködéssel föltápászkozott az ágyból és lelépett a földre. Ugy, a hogy volt, hálóköntösben, odavánszorgott az ablakhoz és közben folyton a képet nézte. A keze az ablak kilincsét kereste. Kint fujt, sivitott, nyöszörgött a hűvös szél, a tenger ne kilendült a szigetnek és mintha ágyukat süttöttek volna el, olyan dördüléssel csapkodta a sziklás partot. A bőra dühöngött.

Az öreg Szánthó sugárzó arccal nézett a képre és lázasan motyogta:

— Hát ide nézz. Minden rendben lesz. Ahá! Már kezdél mosolyogni, igen, tudom, már sejtéd a szándékomat. Eltaláltad. Én meg fogok halni, hogy a pénz megmaradjon. A pénz minden; a beteg apa semmi... Rög-tön...

Az ablak zára nyikorgott s a felszárny kipattant. A szobába élesen, vadul süvített be a szél, nekiesapott az egy szál ruhában álló lázas testű embernek. Az öreg Szánthó még akart valamit mondani, de a hideg levegő belesivított a tüdejébe, elakadt a lélegzete, kinyitotta a torkát s a következő pillanatban forró, piros zuhatag tört ki a szájából. Eszméletlenül esett össze.

Mire Marika bejött a szobába, már árva volt. Gazdag árva. A háta mögött a francia kisasszony ijedten esapta össze a kezét:

— Pour le Dieu! Quelle malheure! — Quelle grande malheure!...

Ezer év térképeiben

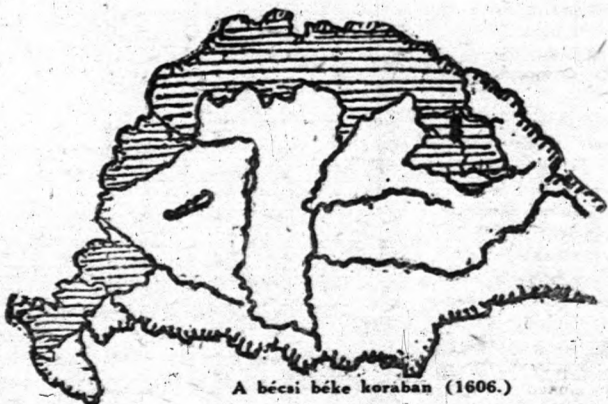
A honfoglalás idejében.

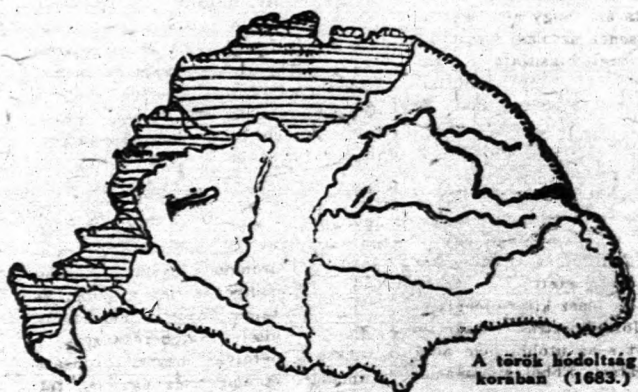
Nagy Lajos birodalma (1382.)

Mátyás király halálakor (1490.)

A bécsi béke korában (1606.)

A török hódoltság korában (1683.)

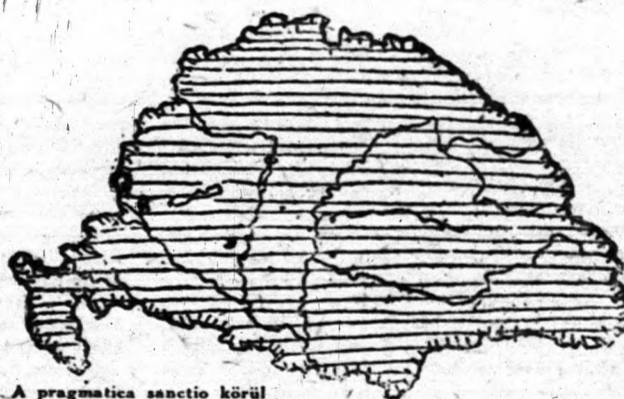
ALIG 93.000 négyzetkilométernyi földcsáv az ősi Magyarország térképén keresztbevetve: ime, az új Magyarország képe, melyet a világháború szerencsétlen eredménye rajzolt meg, hogy ezentúl ez legyen a magyar nép hazája. Magyarország képét hegyrendszerének alakulata és folyóvizeinek utja, tehát maga az örökéletű természet állapította meg, nem is engedte tartósan megváltozni ezer év vihari közben. A Kárpátok hegyláncza ölelte körül s a Duna és Tisza folyóvízrendszerre öntözte, mikor a honfoglalás országot és nemzetet alkotó munkája véget ért. Nagyjában megtartotta ezt az alakját, csak éppen hogy bővült és kiegészült már Szent István idejében. Világra szóló hatalma és nagysága a renaissance korában, Hollós Mátyás, de még inkább Nagy Lajos uralkodása alatt bontakozott ki, mikor legnagyobb volt a saját földje, legtöbb volt a tartománya, és perszonális uniót kapcsolta hozzá Lengyelországot. A magyar király birodalma az Adriától a Fekete-tengerig és a Keleti-tenger kapujáig terjedt.

De reászakadtak az országra a megpróbáltatások s Magyarország legnagyobb része török hódoltság alá került. A bécsi béke idején tizennégy vármegye tartozott egészben, kilenc csak részben a magyar királyhoz, kilencet az erdélyi fejedelemnek engedtek át, nyolcat az erdélyi fejedelemséghez kapcsoltak. Még gyászosabban sorvadt le az ország a tizenhetedik század végén, a mikor csak tizenhét vármegyéje volt, mely nem hódolt be a töröknek, tizennyolc részben, nyolc egészben török uralom alatt állt, öt az erdélyi fejedelemséghez volt kapcsolva, de az is egészen behódolt a töröknek.

Magyarország ekkor volt legkisebb és jövője ekkor látszott legreménytelenebbnek. S a pragmatika szankció korában a nagy török föltnak még sincs már nyoma térképén.

És most új térképet rajzoltak Párisban.

Nándorfejérvár egyik őrtornyán, mely dacosan nézett szembe a törökkel, ez a felírás állt Hunyadi János korában: **Nye bojsza! Ne félj!** Minden magyar véssé a lelkébe ezt a két szót: **Nye bojsza! Magyar, ne félj!** A történelmet nem a térképrajzolók csinálják!

A pragmática sanctio körül (1711—1790.)

A világháború befejezése után (1920.) (A New York Times nyomán.)

Három strófa

Egy asszony állt a dombtetőn. Körülötte májusi gyönyörűségtől lélegzett minden s az ég oly magas volt, hogy szinte repülni szerették volna a földön csúszó fergek is. A bokrok, meg a fák virághatagai egymásnak torlódtak, egybeomlottak, mint a kősziklán megtörő hullámok habdus taréjai. Kis fácskák, ügyetlen esernyők is álltak a domboldalon, hasonlatosak a vékony, lenge kislányokhoz és alattuk olyan egyetemesek, finomak voltak a fűszálak, mintha pontos acéltollal húzta volna meg valaki egyenletesen valamennyit.

Es lent a domb alatt, a csipkerózsával szegett ösvényen egy férfi haladt.

Könnyű léptekkel, fűtörészeve ment és vékony pálcikájával a bokrok zsege leveleit, lehulló szirmait csapkodta. Könnyűnek érezte magát, repülni szeretett volna, mint a fecskék a napsütötte levegőben. Csak nagynehezen tudta megtartani, hogy ne eredjen vidám futásnak, ne ugorjon át az árkon a csipkebokrok közé, mint egy pogány faun.

Az asszony nézte-nézte, mint tűnik tova az ösvény kanyarodójánál.

Es amint ment-ment, amint csak zöld kalapja látszott, már a bokrok között, egyre jobban elszorította a szívét a boldogság.

— Téged szeret... mondta magának — téged szeret... Az előbb még itt térdelt előttem és a kezdet esköltte. Most már egészen biztos, hogy téged szeret, téged... és senki mást. Szent isten, hogy ezt megérhetted... millió meg millió asszony van a világon és téged választott közülük... téged, aki már régén szeretted... Oh, milyen esodálatos szerelése...

Lelkét előtötte a boldog, nagyszerű hála. Mindent olyan hübbajóságnak látott, könnyűnek érezte magát ő is és repülni szeretett volna. Nézte-nézte, mint tűnik el szerelése alakja, mint vész el az utolsó fordulónál a virághatagok között. Kitaráta karjait és könnyezve, boldogságtól fölesukló hangon mondta:

— Az Isten áldjon meg... az Isten áldjon meg!

II.

Egy asszony állt a dombtetőn.

Nyári kéjben, nyári fényben élt és ért körülötte minden és az égen olyan cifra, aranyos felhők álltak, olyan tornyosak, mint a lakodalmi hábtorták. A lombok dus fekete-zöldek, élettől teljesek voltak, a gyümölcsfákon madarak lakmároztak, a síkságon forró sugarak záporában zizegett a buza. A föld felől forró leheletként szállt a dus lomb felé a felhullámzó hőség és a hős kertből virágok illata suhant el a lombok alatt. Szellő se járt, levél se mozdult, hallgatott mélyen a domb, a síkság, a kert, a távoli levegő az ég és minden, mint egy tiokzatos magabamélyed asszony.

A domb alatt, az ösvény kanyarodójánál haladt a férfi.

Fejét lehajtotta, léptei nehézek látszóttak, vékony pálcájával feledte a csipkebokrokat csapkodni.

Pedig szívében nem tornyosult harag, nem szomorkodott bánat és nem szurta a keserűség tuskéje sem. Mégis elmélázott, megbottlott a kis kövekben, türe, hogy a lehajló ágak utána nyuljanak, félrevágják, hátraesapják kalapját. Elborongott, gondolatai lassu szárnyesapásokkal keltek és nyugodtak. Fásult és fáradt volt, mint a ki nagysokára érte el a nehezen óhajtott régi-régi célt...

Amint továtunt alakja az ösvény kanyarodójánál, egyre nehezebb lett a szíve. Szeretett volna a távoli erdő felé fordulni, megindulni a zöld lombok között és menni... menni, örökre menni a messi ismeretlenbe...

Az asszony nézte, nézte, minden lépését szíve dobbanásával kísérte.

Es amint látta, hogy halad el az egymásbaboruló bokrok alatt, szíve fölhabzott az érzelmek ártjától, mint a nemes borral telt pohár. Fölesuklott a boldogságtól és így szólt magához:

— Az övé voltál... neki adtam magadat... és mégis úgy érezed, hogy nem te lettél az övé hanem ő lett a tied. Az asszonynak szent titka ez: minél többet adnak magukból annál gazdagabbak lesznek. Annyi millió asszony közül téged szeret... aki olyan, régen óhajtott... Oh, milyen földöntúli boldogság...

Szíve buzgó árja szép lelkes semébe szökkent: sirt az örömtől. Nézte-nézte, mint tűnik el szerelése kinek legdrágább kincsét adta és aki által még gazdagabbá lett.

Kitárta érett karjait, bátran, forrón, a szíve mélyéből mondta:

— Az Isten áldjon meg...

III.

Egy asszony állt a dombtetőn. Állt és várt.

Szeptemberi délután hűvösségében hervadt és bágyadt körülötte minden és az égen lankadt szárnyu felhők foszladoztak végtelenül. Aranyban meg pirosban álltak a fák, de mélabut lehelt az egész táj és az almafák meg az érett körték illata is a buesző utolsó kedvességéhez hasonlított. A síkság felől, hol tavasszal oly harsányan zendült a vetés, hol nyáron sugarak záporában zizzent a buza, szántás barnállott és fekete varjuserég szállott.

Es a domb alatt, a pirosbogyós csipkebokrok alatt árván kanyargott az ösvény, mint egyholt patak.

Biborszínű meg sárga levéltallérok peregetek néha keményre táposott földjére, de a kanyarodójánál senkise haladt vidáman fűtörészeve, vagy lecsúszott fövel. Csak az erdő felől húzódtak erre a csengőszavu cinegék és a harkályok kopogtak, mintha kérdeznék akarnák, hogy szabad-e már belépniök az őszi kertbe.

A kert végében, a régi pad mellett állt az asszony. Várt, még egyre várt.

— Nem jön — suttogta és szép lelkes szemé a bánat tört vizében uszott — tegnap se volt itt, tegnapelőtt se... egy hét óta már... De ma biztosan eljön, el kell jönnie... ma feléje száll a szívem hangja... ma meg akarom mondani neki, hogy örökre élni fog bennem, hogy isten megáldotta szerelmünket... és mátlól fogva szent vagyok.

A szél megrázta a lombokat, a fáradt levelek leváltak a galyakról és az asszony hajára, vállára, keblére hulltak. Ott szépen megültek, mint szelid madarak, a bársony kéz nem hessegette el egyetlen se.

A nyári boldogság idejéből ittfeljejtett ruhában, hajában az őszi koronával mozdult.

Irta: Török Gyula

latlanul állott a mátlól fogva szent asszony. Csak nézte az árva ösvényt, a párába és alkonyba elvesző kanyarodókat. Egybehullámozott előtte minden, a hűvös szél megborzongatta, szíve megszakadni készült.

Es a domb alatt megjelent a férfi.

Lassan, andalogva haladt. Kezét egy leány derekán nyugtatta, nem látott semmit, nem tudta, merre jár és tekintetét a leány úde arcán, csodálkozó szemére függesztette.

Szeliden, ringva lépegettek, néha megálltak, hogy még mélyebben nézzenek egymás szemébe.

Az asszony nézte-nézte őket és a mint eltűntek, meg ujra elkanyarodtak, fölesuklott:

— Istenem... hiszen ez irtózatos.

Az őszi fátylon át is tisztán látta alakját, arcát, szeme mély tekintetét, hallotta a hangját is, amint azt mondja: "Nézzen... nézzén rám, kedvesem, mert megszakad a szívem, ha nem látom a szeme esillagát..."

Es szédülve érezte, hogy a szíve megszakadni készül. Elfakadó ajakkal szólt magához:

— Mást szeret... most már egészen biztos, hogy mást szeret. Szent Isten, hogy ezt meg kellett érnem... millió meg millió asszony van a világon... és engem esalt meg, engem, aki halálosan szerettem. Oh, milyen irtózatos szerencsétlenség...

Peje keblére esuklott, az őszi korona lepergett hajából. Egy tűnő pillanatra ökölbe szorult a keze, szakadni készülő szivekben indulatok tornyosultak és ajkán kigyósziszegésként jelent meg az első átkozódó szó:

— Az Isten...

De tekintete még egyszer utánatévedt a férfi tűnő alakjának.

Nézte-nézte, mint tűnik el szerelése, kinek legdrágább kincsét adta és aki által még gazdagabbá lett. Es mikor az utolsó fordulónál járt, kitaráta karjait, fölesuklott, mint aki örökre bueszik:

— ... áldjon meg. Az Isten áldjon meg.

Faji sajátságok és beteges tünetek

FAJI sajátságok és beteges jelenségek embereknél külsőleg gyakran megegyezők lehetnek, eredő okaikban és lényegükben azonban teljesen eltérők egymástól. A különbséget az egyes esetekben megállapítani az anthropológiának és az orvosoknak a dolga ugyan, de az eziránt való érdeklődés messze túlterjed a szakkörökön, mert olyan jelenségek ezek, amelyek általános és közvetlen megfigyeléssel is észrevehetők. Természetesen azonban, hogy az ilyen faji kérdések vizsgálatánál csak a normális alakulatok jöhetnek számításba, az abnormális, beteges képződések nem.

Évekkel ezelőtt egy tudományos expedíció, amely Új-Guineában járt, célt tűzte ki maga elé, hogy kikutatja a sziget törpe őslakóinak maradványait. A benszülőttek egy napon diadalittasan vitték az expedíció elé egy kényszeredetten kisméretű embert valamelyik szomszédos szigetről, abban a reményben, hogy ez lesz a sokat keresett törpe. Az expedíció vezetője kénytelen volt lehúteni agilis segítő-társainak örömet, mert az előállított ember tipikus "rövidlábú törpe" volt, ami minden népfajnál előforduló olyan pathológiai formája a törpe növesnek, mely valami születési hibán és a kezek-lábak megrövidülésén alapszik. Afrikában, Indiában, a déli tengeren, minden emberfajnál meg lehet találni a törpe növést.

Hasonló ellentét van az igazán magas-növesű emberfajok között is, amelyenek a középfrikai batutis és más pásztornépek, a kik között nem ritkaság a két méteres testi magasság sem. Mig a batutis általában kar-

esuak és nagyon munkaképesek — jó futók és könnyen ugranak 2.30 méter magasságot — a közülük kiváló egyes ember-óriások betegesek, fáradtak, nehézkesek és legtöbbször aránytalanul hosszú lábúak és karuak. Oriássá növesük pathológiai okokon nyugszik, az egyensúly megzavarásán, a növést szabályozó szervek működésén.

A szőröstűség Ausztrália őslakóinak faji jellege.

A gyermekeknek előforduló anomáliák egyikét mongolizmusként nevezik, mert egy bizonyos bajban szenvedő gyermekek az arckifejezésükben a mongolokhoz hasonlítanak. A felső szemhéjak megvastagodnak, miáltal a szemnyílás ferde és keskeny lesz, az orrtó pedig lapos. Mindezek azonban csak külső elváltozások, amiket megfelelő kezeléssel meg lehet szüntetni. E szerint tehát a mongolizmus csak beteges tünet, mert ha faji sajátság volna, nem lehetne semmilyen kezeléssel sem változtatni rajta. A szerencsés sem lehet fehérre mosni.

Fünyos végül a különbség a születéstől fogva abnormális koponyaalakulat és a fajra jellemző fejforma között.

A helyes tárgyszeretekkel rendelkező anthropológus és orvos a jelek tudományos analízise útján határozottan megkülönböztetheti egymástól a faji sajátságokat a beteges állapot következményétől. De nem-szakember is szerethet annyi tapasztalatot, hogy alapos megtekintés után a külső jelekből sok esetben helyesen ítélheti meg azoknak beteges vagy faji jellegét. A fajtság arányosságától és harmónikus voltától élesen különbözik a beteges tünet aránytalansága és zavartsága.

Minden ember faj egészséges, normális képviselőit nagyrésztben szépek lehet mondani. Csak az idegen szemében lehet egy néger, egy pápa vagy egy mongol csunya vagy visszataszító, mint szokatlan jelenség. Aki azonban megismerte a faji tipust, annak minden emberi faj tetszhetik, a néger is duzzadt ajkával és göndör hajával, a mongol is keskeny, ferde szemével és lapos arcával. A beteges jelenség ezzel szemben minden fajnál kiegyenlíthetetlen, fészeg, ki nem elégítő, aránytalan és ezért könnyen visszataszítóan és undorítóan hat.

Hogyan végezz Ballet

EMLEKEZETES

A bolshevikek rültek Orso egyik legelső dolga hogy fogságba vették a cári családot. A székely aki még röviddel a leg hatalmasabb trónnéval és leányával sáros fogoly lett, állandó rettegésben tudva, hogy mi lesz borzalmakat fog hozni.

A cári családot a belsejében fekvő Ekaterinában internálták, ahol a legdurvább nyílók. Nemsokára a börtön megérkeztek a házában és mindenféle hírek között forgalomba kerültek. Azt suttogták olyan emberek, hogy a mentették a halálos.

A fejedelmi család tozkodása alatt is szerzett Ekaterinában baljóslatu hírek dugták aztán a fejükbe, hogy a mentésére Vlagyimir is állapították a cárnak, hogy ha megmenthetik tudnák a rabokból a családját hátra. Egyelőre azok meg sem lehet.

A cári határozottan totta az ajánlatot, akart arról, hogy leségét hátra hagyja, hogy a durva vörösel emelkedése után sél ki boszujokat. Telenül szeretett de az volt a kívánás, hogy egyúttel szabadítsák a fajt is.

A fejedelmi család volt s arról szólt, hogy az örök kijárat embert el lehessen tónlakásból. A cári szívesen általános gya volt a városban figyelemmel kísérte a fejedelmi fényes ri lakója éltek meg a veres örök feijű embert meg abban lehetett volna a keresen erejtem, ha natieth házból, ahol szoktathették volna hogy.

A család barátai tározták el magukat alább a kis trónorórák meg s helyezik a cárné, aki szinte beteg tel ragaskodott kis hallani sem akart a később azonban megzését adta, főképpen nyának. Olga maga környörgésére. Azt lehet határozottan tervet megvalósítottan pen vagy sem.

A később történt ra engedtek követők bolshevikek felfedezési tervet s akk magukat arra, hogy dot egyszerűen kúrta megbízható adat hián arra, hogy a Romanovjai meddig maradtak rinburgban az Ignác. Az ismeretes, hogy a del. második nap feleban s ezek a katonák különböző vidékeiről naponta. Az utolsó sen-Lenin és Trojzky érkeztek az Ural vidék sításokkal volt ellátva az utasítások mik csak sejteni lehet.

AKAR DÖRZSÖLÉS NÉLKÜL MOSNI?

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva gy cenét hófehérre minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Mosópórt. Ne mártalmaz a ruhára, sem a kézre. Megpuhítja a legkeményebb vizet is. Kiveszi a zsír pecsétet, vért, stb. s nincs benne mérég, amely tönkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Megér-e a felesége egészsége egy centet? Hozassa meg, mi adunk egy dollárt annyit, mint más társaságok háromért. Postaköltség 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elég. Irjon magyarul, mert magyarok vagyunk. Mail Order House, Cleafield, N. Y. Ugyenők keresetnek.

A cári család kiirtása

Hogyan végezte életét az oroszok "mindenható" cárja? — Mi történt a család tiz tagjával?
Ballet-táncosnő és az "atyuska". — Eletben vannak még a cári család tagjai?

EMLÉKEZETES, hogy mikor a bolshevikek uralomra kerültek Oroszországban, egyik legelső dolguk az volt, hogy fogságba vessék az orosz cári családot. A szerencsétlen cár, aki még röviddel ezelőtt a világ leghatalmasabb trónján ült, a cárnéval és leányaival együtt közönséges fogoly lett s mindannyjuk állandó rettegésben élt, nem tudva, hogy micsoda borzasztó borzalmakat fog hozni a holnap.

A cári családot az Oroszország belsejében fekvő Ekaterinburg városában internálták a bolshevikek, ahol a legdurvább módon bántak velük. Nemsokára, hogy a városba megérkeztek s ott egy tanító-nak a házában elszállásolták őket, mindenféle hírek kezdtek a városban forgalomba kerülni felőlük. Azt suttogták olyanok, akik talán többet tudtak, mint a hétköznapi emberek, hogy a cári családra kimondták a hullás ítéletét.

A fejedelmi család rövid tartózkodása alatt is több barátot szerzett Ekaterinburgban, akik a baljósulati hírek hallatára összegyűjték aztán a fejüket s azon tanakodtak, hogy tehetnének-e valamit a cár és családjának megmentésére. Végre egy tervben meg is állapodtak s tudomására adták a cárnak, hogy ha beleegyeznek, akkor megmenthetik az életét. Meg tudták a rabságból szököttni, de a családját hátra kell hagynia. Egyelőre azok megmentéséről szó sem lehet.

A cár határozottan visszautasította az ajánlatot s hallani sem akart arról, hogy leányait és feleségét hátra hagyja s engedje, hogy a durva vörös katonák az ő elmenekülése után azokon töltsék ki boszújukat. Ő maga kétség-telenül szeretett volna menekülni, de az volt a kívánsága, hogy vele együtt szabadítsák meg a családját is.

A fejedelmi család tagjai tizen voltak s arról szó sem lehetett, hogy az örök kijátszásával ennyi embert el lehessen szököttni a börtönlakásból. A cári család természetesen általános érdeklődés tárgya volt a városban s mindenki figyelemmel kísérte a házat, ahol a fejedelmi fényes paloták egykori lakója éltek meghúzódva, fegyveres örök felügyelete alatt. Tíz embert még abban az esetben sem lehetett volna az üldözők elől sikeresen elrejtetni, ha esetleg az Ignatieff házból, ahol éltek, meg is szökthették volna őket valahogy.

A család barátai ekkor arra határozták el magukat, hogy legalább a kis trónörököszt szabadítsák meg s helyezik biztonságba. A cárné, aki szinte beteges szeretettel ragaszkodott kisfiához, eleinte hallani sem akart erről a tervről, később azonban mégis beleegyezését adta, főképen legidősebb leányának, Olga nagyhercegnőnek környégsére. Azt azonban nem lehet határozottan tudni, hogy a tervet megvalósították-e valamilyen vagy sem.

A később történt események arra engedtek következtetni, hogy a bolshevikek felfedezték az egész szökési tervet s akkor szánták el magukat arra, hogy a cári családot egyszerűen kiirtják. Minden megbízható adat hiányzik ugyanis arra, hogy a Romanoff család tagjai meddig maradtak még Ekaterinburgban az Ignatieff házból. Az ismeretes, hogy az öröket minden másodnap felcserélték a házban s ezek a katonák az ország különböző vidékeiről érkeztek oda naponta. Az utolsó őrség egyenesen Lenin és Trozsky parancsával érkeztek az Ural vidékéről s utasításokkal volt ellátva. Hogy ezek az utasítások mik lehettek, azt csak sejteni lehet.

Nem érdektelen a különböző szerepet a cári család menekülésében. Köztudomásu, hogy a cárnak még legény ember korában barát-

nője volt az udvari balett egyik sokat emlegetett tagja. A táncosnő állítólag közreműködött volna abban, hogy az uralkodó családjának megszököttnése sikerüljön.

Az utolsó bolshevik őrség megérkezése után az egész cári családot nemsokára elszállították Ekaterinburgból egy, a várostól igen messze eső, de magános, elbegtartott tanya. Ezen a helyen aztán a legborzasztóbb szenvedéseken kellett keresztülmenniük a szerencsétlen áldozatoknak. A legkülönösebb azonban ebben az egész rejtélyes dologban az, hogy semmi megbízható és feltétlenül hiteles adat sincs arról, hogy a vörösök a cári család nőtagjait csakugyan kivégezték volna.

A kiirtásról szóló hírek először azt hangoztatták, hogy a gyilkosság az Ignatieff házból történt volna Ekaterinburgban. Olyan megbízható ottani lakosok azonban, akik a helyszínen alapos vizsgálatot tartottak, azt állítják, hogy a lakásban semmi nyomát sem találták annak, miképpen ott mézárásokat követtek volna el. Aztán, ninesen semmi nyoma annak sem, hogy mi történt a holttestekkel. Már pedig nem kevesebb, mint tiz holttestet kellett volna a gyilkosoknak nyomtalanul eltüntetniük. Igaz, hogy egyes hírek szerint egy elhagyott kőbánya fenekén megtalálták volna az oda dobált s ott elégett holttestek maradványait, de a talált hullák a felismerhetetlenségig el voltak torzulva. Semmi sem bizonyítja, hogy a cári család tagjainak holttestei voltak. Aztán, semmi értelme sem volt annak, hogy a gyilkosok a holttesteket elpusztítsák. Hiszen tettüket nem igyekeztek soha sem palástolni. Sőt, az a feltűnő, hogy ők maguk hirdették feltűnő hangosan a kivégzések elrendelését.

Bizonyos csak egy: a cári család tagjai eltűntek.

A kérdés az, hogy kinek volt leginkább érdekük a Romanoffok eltüntetése?

Mindenesetre a bolshevikeknek. A szoviet kormány azonban eltüntethette, elrejtethette a cárnét és leányait már csak azért is, hogy halottnak higgyék őket s megszűnjön minden fondorkodás megszabadításukkal kapcsolatban. Hivatalosan csak a cár kivégzését jelentette a szoviet kormány. Ha a többi családtagokat is kivégezték volna, miért tagadná le a tettet? Hiszen a bolsheviket azzal valóban nem lehet megvádolni, hogy gyáván letagadná a cselekedeteiket, akármik legyenek is azok. A cárt kivégezték, mint az orosz birodalom uralkodóját, mint a világ legnagyobb autokratáját. S ha kivégezték volna a család többi tagjait is, indokolhatták volna ezt is politikai kifogásokkal.

Igen sokan vannak, akik rendületlenül hisznek abban, hogy a cárné és leányai életben vannak. Sőt, nem vesztették el ékszereiket sem. Megmentőjük pedig senki más, a monda szerint, mint az udvari balett híres táncosnője. Az ő közbenjárására kegyelmeztek meg a családnak a bolshevikek, akik, hogy minden további izgalomnak elejét vegyék, eltüntették, biztos helyre szállították a családot.

Az elkövetkezendő esztendőknél hamarabb majd kitérünk, hogy mennyiben volt okuk a könyhullásra azoknak, akik a szerencsétlen soros cári leányok tragédiájáról forgalomba hozott híreknek hitelt adtak.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

**Alaptőke, tartalék és betétek összege
\$2,857,097.76**

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatoszul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legelőször napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

FŐÜZLET:

A Bankpalotában
19 EAST 22nd STREET,

FIÓKÜZLET:

1597 Second Avenue,
Corner 83rd Street

NEW YORK, N. Y.

Panin Szergiusz

LÉPÉST akart tartani a haladással s fölépítette magának azokat a bámulatos gőzmalomokat, melyek most köveik alatt évenként százmillió ára buzát morzsolnak össze.

A vagyon csakugy özlött be a házba, s Michel még most is reszkedett. Olykor-olykor, midőn az "urasszony" valami új üzletet indított meg, ő féltékeny megkocskoztatta szokásos panaszával: "Féltéség! tönkre juttatsz bennünket." De megérezte rajta, hogy ezt csak formáságból teszi s maga sem gondolja többé azt, amit mond.

Desvarennesné büszke mosolylyal fogadta a panaszos dorgálást s anyailag felelt rá, mintha gyermeknek szólta: "Jó, jó, ne félj te csak." Aztán visszaült a munkához s ellenállhatatlan szilárd-sággal kormányozta a hivatalnokok hadát, mely szobáit népe-síté.

Tizenöt év alatt, az akarat és erély csodatétele által, Desvarennesné a ronda, sáros Neuve-Couenard-utcaából a saint-dominique utcai palotába jutott el. A pék-ségről szó sem volt többé. — A vivienne-utcai boltot már régen átadták a ház első legényének. — Desvarennesné asszonyt most már pusztán a lisztüzlet foglalkoztatta. Ő szabott törvényt a piacra. És a nagy bankárok eljöttek irodájába, alkudozni vele, mint hatalmas sá hatalmassággal.

Őt ez nem tette büszkébbé. — Sokkal jobban ismerte az élet és a győzelem oldalait, semhogy gőgös lett volna. Régi kedélyessége nem merült fennhéjázó komorsággá. Amilyenek akkor ismerték, mikor üzletét elkezdte, olyannak találta a szerenese delölőjén is. Szórruha helyett selyem ruhát viselt most, de a színe fekete maradt. Beszédmódja sem finomodott el. Most is az a hirtelen, bizalmas modora volt. S ha öt percig beszélt egy előkelő személyiséggel, nem állhatta meg, hogy "édes ur"-nak ne szólítsa, hogy így erkölcsileg közelebb álljon hozzá. Csak olyan parancsoló volt most is, mint azelőtt, csak hogy fensőbb modorban. Parancsolgatása nagyobb szabású lett. — Mikor rendeletet adott ki, olyan volt, mint egy vezénylő tábornok. És jó volt nem ácsorogni — mint ő szokta mondani — mikor valamit meghagyott, hanem engedelmeskedni, még pedig olyan pontosan és olyan gyorsan, amint csak lehetett. Ez a csodálatos tehetségű nő, ha politikai légkörbe jut, — Madame Roland lesz belőle. — A trón közelében születvén, II. Katalin lett volna belőle. Alantról e redve, fensőbbége vagyont szerzett neki, fentről származva, nagy szelleme a világot kormányozta volna.

S még sem volt boldog. Teremtő léte meddő volt. Ugy tetszett, mintha az agy fölémszette volna benne valójának minden termő erejét. Vagy pedig, megferiasítva az erőfeszítések által, a melyeket tett, hogy nagy tusával megszerezze a gazdagságot, nem volt többé eléggé nő ahhoz, hogy anyává legyen. Tizenöt év óta volt férjnél, s tűzhelye üres volt egy bölcső híján. Az első években örül, hogy nincs gyermeke. Hol ta lált volna egy perccet, hogy a kis lényvel foglalkozzék? Az üzlet elrabolta minden pillanatát. Nem ért rá, hogy kiesiségekkel mulassa magát. Az anyaság úgy tűnt föl neki, mint gazdag asszonynak való fényezés. Neki pedig még meg kellett szereznie a gazdagságot. S belemerülve a megkezdett vállalat nehézségei ellen való küzdelembe, nem volt ideje szétnezni maga körül s észrevenni, hogy a háza elhagyott. Dolgozott reggeltől estig. Egész életét elfoglalta ez a munka. S mikor eljött az éj, fáradtságtól kimerülve aludt el, feje tele lévén gondokkal, amelyek elfojtották képzelődése jelenségeit.

Michel váltig sóhajtozott, de csak titokban. E győzelem és alázatos természetnek fájdalmasan hiányzott a gyermek. ... kinek feje üres volt a gondoskodástól, a

jövőre gondolt. Azt mondá magában, hogy akkor, majd ha az áhított gazdagság elérkezik, csak úgy telhetik benne örömeik, ha lesz egy örökösük, akire hagyassák. Mit ér a vagyon, ha a sógorságra néz? Nem volt előtte más, mint unokaöccse, Savinién, egy kellemetlen síheder, aki iránt nagyon közömbös volt. Aztán, meg nem is igen sziveltette testvérbátyját, aki több ízben tett már rossz fát a tűzre s akinek segítségére kellett sietni, hogy a családi név becsületét megóvják. Az "urasszony" nem is tétozozott s megmentette egy Desvarennes-nek az aláírását. Nem is hánytá föl, mert a szíve éppen olyan nagy volt, mint az eszé. De Michel megalázva érezte magát azáltal, hogy övéi részt ütnek a vagyoni épületen, melyet ne je olyan fáradságosan emelt. Ebből aztán elégtelenség származott, mely egyre nagyobb lett a másik ágbeli Desvarennesek ellen, s mely fagyos hidegségben nyilatkozott, midőn bátyja olykor eljött hozzájuk Saviniénnel.

Aztán meg roppant iriggyé tetet bátyjának apasága is. Minek a fiu ennek a gyámoltalannak, akinek semmiféle vállalata sem sikerült! A szerenese ezeket az éhenkórászokat szolgálja. Neki pedig, Michelnek, akit már úgy hívtak, hogy: a gazdag Desvarennes, nincs gyermeke. Hát igazság ez? Hát hol a világon az igazság?

Első ízben, mikor az "urasszony" mogorvának látva őt, ki-kérdette: ósintén megvallotta ke-servét. De neje első, pillanatnyi fölindulásában, melyet azonban rögtön elfojtott, olyan kiméltel-nül lehordta, hogy Michel szólni sem mert többé a dologról. — Magá-

ban buslakodott tehát. De nem egyedül többé. Mint a megáradt folyó, mely utat talál s kiözönlök a völgybe, melyet elönt, úgy kapta meg Desvarennesnéét egyszerre az anyaság érzete, melyet az üzleti foglalkozás oly sokáig nyomott el. Amilyen erős és megállhatós volt, küzdött is és nem akarta magát legyőzöttnek vallani. Hanem szomorú lett. Hangja nem csengett többé egy a hivatal-szobákban, a mikor rendeletet adott ki. Erélyes természetét igen elbágyadt.

Szertenezett maga körül. Látta a jólétet, melyet a szakadatlan munka alapított meg, a tekintélyt, melyet a sepiótelen becsületesség nevelt nagyra. Eljutott ahhoz a célhoz, melyet magának nagyra-vágyó ábrándjaiban kitűzött, hogy az lesz az ő paradicsoma.

A paradicsom megvolt, de hiányzott belőle az angyal.

Nem volt gyermeke.

Ettől a naptól fogva lassan, de biztosan, változás ment végbe ebben az asszonyban, mely alig volt észrevehető az idegenek előtt, de amelyet könnyen fölismerhettek azok, akik környezetében éltek.

(Folytatjuk.)

A lábak ápolásáról, a tyukszemek irtásáról

Nincs kellemetlenebb, mint az izzadó és bűzös lábak, mert először igen visszataszító a bűzös lábú ember, másodsor rettenetes sok fájdalomnak és égető nyílásoknak az okozója az izzadás, bűzös láb. Különösen nyáron a meleg napokban és télen a melegen beburkolt lábbelőkben. De könnyen megszabadulhat ezen kellemetlenségtől, ha gondot fordít a lábára. Használja a mi kitűnő lábmentő szereinket és soha nem fog lábfájós és bűzös lábbal szenvedni. Megszűnik az izzadás, a bűz és égető nyílalás, valamint a kellemetlen fájás.

A tyukszemek is rontják az ember lábát. Ha kivágjuk, újra kinő és sok veszedelmet okozhatunk a vágásokkal. Sokan vérmérgezést kaptak már a tyukszem vágásánál, éppen azért irtsa ki tyukszemét modern vegyészeti szerünkkel, mely lehetővé teszi, hogy mindez vágás nélkül, egyszeri használat után gyökerestül a körmével kivetheti a tyukszemet és lehámlaszthatja a keményedett bőrt.

Próbálja ki tehát az alábbi dolgokat és áldani fogja azokat az európaiakat, akik sok fáradság után sikerrel összeállították ezeket az áldásos szereket.

PIRRY TURIST FOOT POWDER
PIRRY TURISTA LÁBMENTŐ POR

Ezen turista lábmentő por a világ legjobb és legkipróbáltabb lábpóra, mely megszünteti a láb-izzadást, bűz és fájdalmakat. — Megszünteti az égető nyílalásokat és a járást könnyűvé teszi, azért használják a turisták és a sokat járó emberek. Kellemes hatása az első használat után érezhető és eredményes jó gyógyító, hűsítő szer, mely minden lábnak nyugalmat szerez. Ara utasítással dobozonként 50 cent. 3 dobozzal 1 dollár.

PIRRY CORN REMOVER
PIRRY TYUKSZEMIRTÓ SZER.

Ha ezen szerrel a tyukszemeket egy éjjelre bekenjük, már reggelre úgy megpuhul, hogy kézzel kivethetjük gyökerestől. Tehát teljesen kiirthatjuk vágás és fájdalom és minden veszély nélkül. Ara utasításokkal üvegenként 50 cent.

SÜRGÖNYILEG

vagy posta útján Kiss Emil bank legpontosabban és mindig a legalacsonyabb napi árfolyam mellett küld pénzt Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legteljesebb mértékben Kiss Emil bankár irodájában részeseülnek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legszakszerűbben Kiss Emil bankháznak közjegyzői osztályában intéstetnek el, mert az ő budapesti irodájában minden okirat kibocsátaláról gondoskodik.

Irjon az alábbi címre:

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

Industrial Research Co.

5614 Second Avenue,
BROOKLYN, N. Y.

JOBB ÉS SZEBB
ARC

A bőrnek fiatalos üdesége, tiszta, sima széplétség segítségére lesz Önnek, ha nincsen is megálva, mint társnője, szépséggel. — Használja az

ÉRDEKY LILJOM
KRÉMET

SZAPPANT ÉS ARCPORT.
Rendelje meg még ma. Küldjön is megálva, mint társnője, szépség-címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGSZERÉSZ

1019 Liberty Ave. Pittsburgh, Pa.

ASSZ

Richésa

Az ősz Micskál, a her szakállá a gyomra lyan rábólintott. — Ugy ám, mert... — Nekem mondot... gyesztette fel az... — Bizonyos, hogy... jött ide.

Csongeiyü szolt... szava hangzott:

— Helyre! Kint az orkeszter... di-indulót játszott... (Azután esond lett. A... szaladt.

Bácskay szórakozott bevezető jeleneteket... meg volt elégedve... jecte ki az igazgató... géje ült.

Most Béla vezér... párjelenete következt... hős és az öregedő... zó bonhomival játszott... gesitette Bácskayt. U... meráni testes alakja... a szinpadra. Mint egy... les, rontott a sugály... nem mozdult onnan... lágért sem. Bácskay... nem tudja a szerepet... volna lerántani onnat... esot.

No, majd Margit... dolta azután és lehír... meleg áradt a szívére... lesz ez a szép leány... a csókja, szép sötét... jítő mámara. Ma nem... előadás után a gyors...

Richése kilépett a... Eppen szembe jött a... A szeme odavillant... észrevehető mosolyra... fogott a jelenetében. A... kája előtt tárta föl... kát, hogy mennyire... Béla vezért.

Bácskay a látésövet... Szébb volt, mint amir... zelte és mégis, valam... neki rajta. Először azt... az előbb látottak hatás... de minél tovább néz... sebb lett benne a gy... a leány nem talentum... jelenetek során ez a... nyosságga nőtt benne... setlenül mozgott, félsz... tikulált, a hangja id... érzékellen.

Bácskay idegesen... helyén. Fájit neki ez... most már semmi jót... nagy jelenettől, mely... gyel királykisasszony... rel találkozik. Béla... tekintettel jött a bal... hajtozott, mint Arm... liás hölgyben. A buz... rándos köröket let... és polkalépésekben... el, aki szemlesütve... eal jött jobbról a... Most egy nagyon... nek kellett volna ké... melynek a fővárosb... tatlan sikere volt és... szépségével, mint... esillogott a darabban... szülten figyelte és a... datnál már látta, hogy... útvé az egész első... Richésa egyszerűen...

ASSZÖNYOK LÁNYOK

Richésa hercegnő.

Irta:
Körmeny Victor

Az ősz Micisláv, akinek hófehér szakála a gyomráig ért, komolyan rábólintott.

— Ugy ám, mert itt van a szerző is, Bácskay Miklós.

— Nekem mondd! — bigygyesztette fel az ajkát Richésa. — Bizonyos, hogy nem értetek jött ide.

Csöngettyű szolt és a rendező szava hangzott.

— Helyre!

Kint az orkeszterben a Hunyadi-indulót játszotta a zenekar. — Azután esőnd lett. A függöny felszaladt.

Bácskay szórakozottan nézte a bevezető jeleneteket. A diszlettel meg volt elégedve és elismerését fejezte ki az igazgatónak, aki mögéje ült.

Most Béla vezér és Micisláv párjelenete következett. A cingár hős és az öregedő apaszínész tulzó bohomiával játszottak, ami idegesítette Bácskayt. Utánuk a pomeráni testes alakja rohogott be a színpadra. Mint egy bösz Achilles, rontott a sűgölyük elé és el nem mozdult onnan többet a viláért sem. Bácskay látta, hogy nem tudja a szerepét és szeretne volna lerántani onnan azt a ripacsot.

No, majd Margit jó lesz. — gondolta azután és lehiggadt. Édes meleg áradt a szívére. Ma az övé lesz ez a szép leány. Az ölése, a esőjka, szép sötét szemének örjítő mámore. Ma nem siet vissza előadás után a gyorssal.

Richésa kilépett a színpadra. — Éppen szembe jött a páholyával. A szeme odavillant; az ajka alig észrevehető mosolyra nyílt. Belefogott a jelenetébe. Az öreg dajkája előtt tárta föl szívének titkát, hogy mennyire szereti hős Béla vezért.

Bácskay a látésővén át nézte. Szébb volt, mint amilyennek képzelte és mégis, valami nem tetszett neki rajta. Először azt hitte, hogy az előbb látottak hatása alatt itél, de minél tovább nézte, annál erősebb lett benne a gyanu, hogy ez a leány nem talentum. A további jelenetek során ez a gyanu bizonyossággá nőtt benne. Richésa esetlenül mozgott, félszegen gesztikulált, a hangja idegen volt és érzéketlen.

Bácskay idegesen feszengett a helyén. Fájt neki ez a család és most már semmi jót sem remélt a nagy jelenettől, melyben a lengyel királykisasszony Béla vezérrel találkozók. Béla vezér epedő tekintettel jött a balfenékről és só hajtozott, mint Armand a kaméliás hölgyben. A buzogányával ábrándos köröket írt le a levegőben és polkalépésekben ment Richésa elé, aki szemlesűtve, gretcheni arc al jött jobbról a dajkájával.

Most egy nagyon bájos jelenetnek kellett volna következnie, a melynek a fővárosban ellenállhatatlan sikere volt és amely költői szépségével, mint gyöngyszem esillogott a darabban. Bácskay feszülten figyelte és a harmadik mondatnál már látta, hogy agyon van ütve az egész első felvonás. — Richésa egyszerűen esapnivaló.

Minden hangja hamis, minden lépése helytelen.

— Skandalum! — sziszegte Bácskay a foga között.

A gyönyörű jelenetből kómikus duettet csinált a hős és hőső. A karzatról röhögés hallatszott és voltak a földszinten is, akik nevettek.

Bácskay önkéntelen mozdulattal a hátsó nadrágzsebéhez nyúlt. Le kellene löni ezt az egész bandát! Sajóvölgyi Margit éppen akkor mosolygott oda a páholya felé. Pedig semmi mosolyognivalója sem volt a szerepében.

Ennyit már nem bírt elviselni a szerző. Egő haraggal állt föl a helyéről és otthagya a páholyt. Az igazgató követte.

— Milyen gyönyörű siker! Milyen nagyszerű darab! — mondta meglegedetten.

Bácskay nem méltatta feleletre. Az utolsó jelenetet a színpalak mögül nézte. Nagyszerű, hatásos jelenetnek írta őt azt, de Richésa azt is elrontotta. Bácskay elborult szemmel nézett ki a színpadra. — Jobb keze ujra a revolverét ke-

Egyáltalában észre sem vette a leányt, csak merő tekintettel a színpadot nézte, ahol Béla vezér most tette hős esküvését az ősz Micisláv előtt, hogy megvív a ret tenetes pomeránival Richésáért. Bácskaynak úgy rémlett, mintha a Talpra magyart szavaltta volna. Már hallucinált a düh paroxizmusában és csak akkor tért egy kicsit magához, amikor a színésző meleg, puha karja a dereka köré fonódott és a klasszikus fekete fej a vállára pihent.

— Drágám, hát meg sem lát? Rám sem hallgat! Persze, most csak a darabját látja! Hyenek ma guk, nagy írók, mindenük a művészet!

Bácskay csak a színpadot nézte. Richésa hangja forróbb, suttogóbb lett:

— Pedig milyen finom vacsorával várom otthon! Előételnek libamáj lesz... Drágám, szereti a libamáját?

Bácskay lefejtette derekáról a színésző karját. Hidegen, fagyosan mondta:

— Nem szeretem a libamáját.

Dollár összeget küldök Magyarorszagba PÉNZKÜLDÉS BARHOVA A VILÁG.
Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kizhozatni az óhazából, forduljon kimerítő felvilágosításért.
ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
pontos és szakszerű elintézése.
megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája
GARTNER LAJOS
401 East 80th Street, New York, N. Y.

reste. Emberfölötti erővel türtöztette magát.

Kevéssel a függöny legördülése előtt Richésa jelenetének vége volt. Margit kifutott a színpadról és tárt karokkal, mosolyogva szaladt Bácskay elé.

— Drágám! Isten hozta! Az író nem hallotta, mit mond.

A szeme sötéten villant a színpad felé, ahol éppen akkor futott le a függöny.

— Nem szeretem a baromfit. — és gyűlölöm a barmokat! — ordította a haragtól reszkető hangon és ügyet sem vetve az elképedt Richésára, sarkon fordult és otthagya.

PROFESSOR METCHNIKOV
aki az egész világon hírese, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.
Intézetünk több ismert európai orvos vezetése alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseit segítsen.
Alapos vizsgálat alá vetjük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTÉZETET a patent orvosságok előállítására, hogy sikeresen megküzdhesünk a betegségekkel.
Felaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségekknél, bármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIALISTÁK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosságok alkotórészei az egész föld kerekéségéről. Egy része Magyarorszagból, más része Németorszagból, Olaszorszagból, Afrikából és Dél-Amerikából és írásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfelelnék az Egyesült Államok törvényeinek.
NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE
ha az orvosok fel is adták a reményt Önt kigyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alant felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk Önnek.
A gyógyszerek neve:
1. Férfi betegségek: Barmely korban és állapotban.
2. Köszvény: Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vermérgés: Kibűtések és bőrbetegségek.
4. Gyengeség: Ifjúkori halálpések.
5. Tüdőbajok: Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghülés.
6. Gyomor: A belek és a gyomor rendbehozására.
7. Vese bajok: Gyenge vesék és vizeleti bajok.
8. Bőrbetegségek: Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szor: Gyenge szervezet, vérhiány és étvágytalanság.
10. Női betegségek: Havli rendeltenségek, tisztulások és vérzések.
Minden levelezés titoktartás mellett történik.
THE ROMAN MEDICINE COMPANY
STATION 5, PHILADELPHIA, PA.

Az igazgató hebegve, dadogva ment utána; de Bácskay úgy sietett, hogy utol nem érhesse. A színésző elfehéredett ajakkal nézett a távozó után és úgy érezte, hogy most szegyenében sirva kell fakadnia; de kint a nézőtérén már zugott a taps és Béla vezér esontos karjával vonszolta maga után a rivalda elé, hogy megköszönje a sikert.

Mikor Bácskay óriás virágoskorát felnyújtották Sajóvölgyi Margitnak, a tetszés moraja zugott végig a nézőtér sorain és a közönség tombolva követelte a szerzőt. De a tenyerek hiába erőlködtek. — Bácskay Miklós nem jelent meg. A huszonötödik kihívás után az igazgató zavartan, akadozva jelentette, hogy a szerző közbejött akadályok miatt nem köszönheti meg személyesen az ovációt. Bácskay akkor már levetette frakkját a hotelszobában és utnak öltözött.

Aludni most sem tudott a vonaton és a vörös szikraesőt nézte a folyosón, ahol elgondolkozva szivarozott. Sajóvölgyi Margitra gondolt, az árnyas pilláju barna színészőre, aki esőkkel várta ma este. A libamájra gondolt, amit ott hagyott. Milyen szép lett volna ez a kései szerelem! Hős Béla vezérnek és az agg Micislávnak még meg tudott volna boesztani, kibékült volna a bösz pomeránival is, de így látni Richésát, magyarok egykoron való királynéját, akiről élete legszebb darabját írta!

Nagyon keserűt érzett a szájában és kidobta szivarját az asztalra. A gyorsvonat futott velük. Az egyhangu zakatolás most hirtelen nagyon elálmosította és a fülkéjébe ment lepihenni. Amikor fáradt fejét a kopott plüsvánkosra hajtotta, még egyszer Richésára gondolt, Lehunyta szemét és szentül megfogadta magában, hogy több darabját nem engedi meg vidéken előadni.

Ebben az elhatározó pillanatban Richésa hercegnő rózsás ujjai val a libamáj utolsó falatját dugta Béla vezér szájába, akiről előadás után főlhitt magához vacsorára.

(Vége.)

AKI JÓ FELESÉGET AKAR...

A francia fiatal emberek és agglények szeretnék most sürgősen megházasodni, hogy a nőtlenségi adó, alól meneküljenek. De hogy találjanak rá a hozzáillő életásra? A párisi lapok, hogy a választást megkönnyítsék, fölvo-nultatják az összes babonákat biztos és esalhatatlan módszereket, melyek már előre megmondják, kiből lesz jó asszony, kiből nem. Így az Excelsior fölleveníti egy párisi orvosnak 1914-ben írott könyvét, melynek címe: "Hogy köthetünk jó házasságot." Az illető doktor szerint erre csak egy mód van: — Ha a kiszemelt hölgy kezét összehasonlítjuk a magunkéval és a kettő színei harmóniában vannak egymással. Ó nyganyis négyféle kezet különböztet meg: fehér, vörös, sárga és fekete kezet.

HOGYAN CSINÁLHAT ÖN PÉNZT

és hogyan tehet ön valóban nagy és nemes szolgálatot az emberiségnek?

Itt a nagyszerű alkalom arra, hogy Ön egy igen szép fő vagy mellék-keresetre tehessen szert és amellett oly kiváló szolgálatot tegyen barátainak, ismerőseinek, szomszédainak egyszóval mindenkinek, melyért egész életükön át hálásak lesznek Önnek.

Azt akarjuk, hogy Ön minden családdal megismertesse a világhírnévnek örvendő "PARTOLÁT" a fertőtlenítő, vér- és gyomortisztító, valamint hashajtó cukorkát. — Azt a "PARTOLÁT", melynek kitűnő tulajdonságainál fogva népszerű elnevezése: "AZ ORVOS CUKORKA ALAKBAN." — Azt akarjuk, hogy az Ön révén minél többen ismerjék meg a találmányok egyik legkiválóbbját: a "PARTOLÁT", mely bámulatosan gyors és kellemes hatásánál fogva az egész világon a jó egészség legigazabb barátjának van elismerve, mert megbecsülhetetlen védelmezője és segítője az emberiségnek.

Írjon nekünk azonnal részletes és teljes felvilágosítást és mi meg fogjuk Önnek magyarázni, egyszerű, de hasznos ajánlatunkat, melynek elfogadása esetén Ön minden rendelkezésére álló idejét pénzzé teheti.

Egy millió új barátot óhajtunk toborozni a

PARTOLA

"AZ ORVOS CUKORKA ALAKBAN"

üditően kellemes és hatásos hashajtó cukorka számára. — Egy millió új barátot azon milliók táborába, akik egyhangulag elismerik, hogy a "PARTOLA" nélkülözhetetlen egészségvédő és segítő szere minden családnak és annak minden egyes tagjának.

Amint az évszakok változnak, akként az egész emberi szervezet is változásokon megy keresztül, mely átmeneti idő alatt természetesen ki van téve a szervezet különböző betegségek támadásainak.

PARTOLA HASZNÁL

az emésztési zavarok leküzdésében, meggátolja a komolyabb gyomorhajt és az azal rendszerint együtt járó egyéb betegségeket, tisztítja a vért, eltávolítja a szervezetben esetleg lerakódott ártalmas anyagokat, tisztáltságokat, vagy bacillusokat, melyek a szervezetbe a táplálékokkal, de meg bélelzéssel is behatolhatnak az orron vagy szájon át.

**AZ UJKOR EGYIK LEGNAGYSZERÜBB TALÁL-
MÁNYA A "PARTOLA", "AZ ORVOS CUKORKA
ALAKBAN."** — Edes, mint a méz, ize olyan, mint a
promineli cukorkaé. — Öregek, fiatalok, asszonyok,
férfiak és gyermekek egyformán szeretik.

Pici kis cukorka a "PARTOLA", amely bátran
felébe helyezhető bármely más hashajtónak, azonkívül
pedig a legolcsóbb és legalkalmasabb egészségbiztosítási
módszer.

"PARTOLA" lehet, "PARTOLA" legyen tehát minden háznál. — Használja minden tagja a családnak,
gyermekek csak úgy, mint a szülők.

Legyen ön képviselője a Partolának

Ragadja meg az alkalmat és lépjen Ön is azok sorába, akik e
kitűnő fertőtlenítő, vér és gyomor tisztító, valamint hashajtó cukorkát
ismertetik, terjesztik. — Ne késlekedjék. — Vágja ki az alanti szel-
vényt és küldje be hozzánk.

Nem kerül egy centjébe sem,

de alkalmat nyújt Önnek egy nagyon szép fő vagy mellék keresetre
szert tenni.

Az ajánlat, melyet itten Önnek teszünk, nem kerül egy centjébe sem. — Ne küldjön Ön be pénzt, csak közölje nevét és pontos címét és mi részletesen meg fogjuk Önnek írni, hogy mily könnyű szerrel tekintélyes jövedelemre, fő vagy mellék-keresetre tehet szert.

A mi bámulatra méltó és egyszersmint számottevő jövedelmet biztosító ajánlatunk elfogadása nyitva áll ugy férfiak, mint nők, mint fiúk vagy serdülő leányok részére is. — Pénzt csinálhat vele mindenki bármely kisebb helyen is. — Retail druggisták, general merchandise storosok, fűszerkereskedők, hajójegy és pénzküldő üzlet tulajdonosok részére különösen rendkívül kedvező alkalom ez.

**Ne mulassza el MÉG MA
postára adni ezt a szelvényt.**

PARTOS PATIKA,
160 SECOND AVE.,
NEW YORK, N. Y.

Minden kötelesség nélkül kérem,
sziveskedjenek velem részletesen közölni,
hogy a hirdetés szerint hogyan szer-
zhetnek én nagy pénzt "AZ ORVOS
CUKORKA ALAKBAN" elnevezés alatt
ismertetes "PARTOLÁNAK" ismerteté-
sével és terjesztésével.

Név: _____
Utca, házszám vagy box: _____
Város: _____
Allam: _____

Tiszán és világ-
osan töltendő ki.

Egy millió új barátot óhajtunk toborozni a "PARTOLÁNAK" tekintet nélkül arra, hogy meny-
nyibe kerül ez a kísérletezés. — Egy millió új barátot "AZ ORVOS CUKORKA ALAKJÁBAN"
elnevezés alatt ismeri "PARTOLA" cukorkának, melyről már eddig is milliók és milli-
elismerik, hogy valóságos Istenáldás az emberiség számára.

Ha Önnek barátai vannak, ugy azok számát rövid idő alatt szaporítani fogja, ha ugyanis be-
mutatja "AZ ORVOST CUKORKA ALAKBAN" szomszédainak és összes ismerőseinek. Ők örülni
fognak, hogy a "PARTOLÁT" az Ön révén megismerték, Önre pedig mint jötevőjükre fognak nagy-
rabecseléssel tekinteni.

Amde ne késlekedjék egyetlen egy percet sem. — Írjon azonnal, még ma. — Töltse ki az itt lát-
ható szelvényt, azután vágja ki és küldje be hozzánk, hogy mielőbb megismertessük Önt érdekes és
hasznos ajánlatunkkal, melyet Ön bizonyára nyomban el is fog fogadni, hogy munkáját haladéktal-
anul megkezdhesse.

**Ne mulassza el még ma postára adni
ezt a szelvényt!**

REG. U. S.
PAT. OFF.

